

PAUL EVERAC

Cititorul de contor

Comedie tragică în două părți

Arh. GHEORGHE JINGA
AMELIA JINGA, soția lui
OCTAV JINGA, fiul lui
NELI JINGA, fiica lui
SEVASTA JINGA, sora lui
CLARA MOGOȘ
Arh. COSMESCU
ȘERBAN HALUNGA
Dr. NEGRIN

Patru sau cinci figuranți, între care și Vladimir, fiul cel mare al lui Jinga.

PARTEA ÎNTÎIA

Din locuința arhitectului Gheorghe Jinga se vede un foarte cochet și prosper salon (living room), spre care conduce un antreu, vizibil și el în primul plan al scenei, ca o unitate oarecum distinctă. Pe lângă alte comunicații laterale, salonul dă spre dormitor printr-o ușă spectaculoasă, iar partea cea mai întinsă a fundalului o ocupă o terasă extrem de spațioasă și parcă neutră, putînd suporta și jucarea unor scene libere de contextul casei și libere de orice situare realistă. Antreul și terasa sînt astfel și părți ale casei, dar și entități cu funcții epice aparte.

În salon, la ridicarea cortinei, se găsește, vizibil enervat, dar dominîndu-se din mîndrie, arhitectul Gheorghe Jinga, om de aproape 50 de ani, puternic personalizat, cu ceva de artist în privirea ce trece ușor de la realitate la visare și se întoarce la duritate și orgoliu. Preopinientul lui e arhitectul Adrian Cosmescu, apropiat ca vîrstă, nu lipsit și el de vigoare și eleganță.

Disputa e tocmai pe sfîrșite, Jinga dă semne de nerăbdare.

JINGA : Bineînțeles că nu! Nici poveste! Îți pierzi timpul, domnule coleg! (Uitîndu-se la ceas, ironic.) Și nu numai pe al duminiciale...

COSMESCU (amenințător) : Bine. Eu v-am prevenit.

JINGA : Mulțumesc.

COSMESCU : Vă asumați răspunderi care pot avea urmări din cele mai neplăcute...

JINGA : Cunosc limbajul acesta, domnule Cosmescu (Sarcastic.) Îl găsește foarte... colegial. Dar acum n-am timp.

COSMESCU (renunțînd) : Vă salut.

JINGA (fără să-și piardă maliția) : Am onoare. (L-a condus, a închis ușa, murmură.) Șantajistule!... (Se apucă să puie la punct salonul, să se aranjeze pe sine, ia o pilulă calmantă, îmbracă penoarul, privește la ceas. E puțin aferat. Înfine sună scurt la ușă și Jinga o introduce, cu oarecari precauții, pe Clara Mogoș, o frumoasă de vreo 30 de ani, degajată în felul ei, totuși ușor intimidată de situația în care intră.) — Hai, Clara. Te așteptam.

CLARA : Bună, maestre. Trebuia să iau o pietricică în gură, nu?

JINGA : Să nu începi să faci pe mirata sau pe admirativa. Nu-i momentul.

CLARA : Îmi dau seama.

JINGA : Dacă e cineva care își poate îngădui admirația acum, sînt eu.

CLARA : Totdeauna maestre ți-ai îngăduit totul.

JINGA (contemplînd-o) : Ești admirabilă. Și ai fi și mai și, dacă nu mi-ai mai da zor cu „maestre“. Ce Dumnezeu!

CLARA (cochetînd) : Sînt o umilă studentă nerealizată în arhitectură.

JINGA : Ești o cariatidă. Ai un trup generos. Și am impresia că ai devenit și mai

îmbietoare în ultimii ani. Ce ai făcut de atunci?

CLARA : Am să-ți dau autobiografia în scris.

JINGA (turnînd în pahare) : Sînt și eu trecut în ea?

CLARA : Bineînțeles. La loc de cînst.

JINGA : Într-o paranteză, sper.

CLARA : Așa vrei? Uite că e o paranteză pe care o redeschizi... de ce? Nu-ți mai ajunge textul?

JINGA : Da, s-a complicat.

CLARA (provocator) : Și crezi că eu sînt femeia care simplifică?

JINGA (nu răspunde, ciocnește) : For you! (Apoi.) Nu cred nimic, Clara. Ești caldă. Ești tinăvă.

CLARA : Așa cum zici.

JINGA : Deții o parte din mine.

CLARA : Da, pauza. Antractul dintre două perioade constructive.

JINGA : Uneori mă gîndesc dacă cei mai buni ani ai mei n-au fost totuși aceia în care te-am ținut în brațe.

CLARA : Ani e mult spus. Cîteva luni.

JINGA : Dar nemaipomenite!

CLARA : Nu e nevoie să supralicitezi (Franc.) Știi doar că-mi plac. Mi-ai plăcut de cînd ai intrat înția oară în sala de curs. Erai magistral.

JINGA : Atunci ți-am plăcut ca magistrul.

CLARA (sinceră) : Cred că și mai tîrziu tot așa.

JINGA (cu un cinism amar) : Aha!? Azi sînt o somitate, trebuie să mă înbești dublu.

CLARA : Gicule, nu fii rău!... (Luînd pachetul de țigări de pe masă.) Tot „Carpăți“ fumezi?

JINGA : Tot. Dar pentru tine am „Camel“.

CLARA : Și whisky ! Pari cam neobișnuit eu aventurile astea acasă. Probabil familia pleacă rar.

JINGA : E adevărat.

CLARA : Ce e adevărat, ce am spus întâi ? (Badinerie, dar tandră.) O să mă faci să erd că mi-ai rămas... credincios.

JINGA : Și-ți vine greu să crezi ? Ți închipui că am vreme de aventuri ocazionale ?

CLARA : E adevărat că ai luat premiu pentru Magistrala a treia ?

JINGA (zîmbind) : Așa se zice.

CLARA : Și tu o faci ?

JINGA (orgoliu) : Dar cine ? Ai fi dat voie altuia s-o facă ? Acum șase ani, când mi-au refuzat proiectul, pe intrigile alea timpite, știi ce a fost, nu ?

CLARA (nostalgic) : Știu. Ne-am iubit cu furie.

JINGA (mișcat) : Clara !

CLARA : Tocmai de-asta nu înțeleg ce ți s-a întâmplat acum. Ești nefericit în casă ?

JINGA : Nu.

CLARA : Totuși !

JINGA : Nu.

CLARA : În profesie ?

JINGA : Mai bine decât oriind.

CLARA : Ai visat totdeauna să faci un lucru teribil.

JINGA : Și acum, însfirșit, îl fac !

CLARA (zîmbind) : Atunci de ce mai ai nevoie de mine ?

JINGA (luindu-și capul în mâini, cu elan) : Iubita mea ! Toate ființele au nevoie de frumusețe ! Tu ești strălucirea, ce fac eu e arid, dur.

CLARA : Nu e adevărat. Te-a iritat cineva.

JINGA : Nici vorbă. N-auzi că totul merge excepțional ? Proiectul a fost găsit excepțional, foarte util, foarte economic... Am nevoie de lux. Tu ești luxul meu. (Apoi.) Spune-mi, te-ai remăritat ?

CLARA : Nici vorbă. După ce am scăpat de idiotul ăla !

JINGA : Ai obținut greu divorțul ?

CLARA : Groaznic. Și cite camere ai tu aici ?

JINGA : Multe.

CLARA : Unde să arunc scrumul să nu se cunoască ?

JINGA : Nu te sinchisi. Sint toți plecați la Mangalia. Afară de ăl mare, bineînțeles. Care e la Paris.

CLARA : Pe căldura asta, săracul ? Apropo, nu ne dezbrăcăm ?

JINGA : Ra da. Să trecem în dormitor. Să-ți arăt și unde e baia.

CLARA (față în față cu el, îl îmbrățișează dintr-odată, tandru) : Gicule, sint foarte simțură, să știi !

JINGA (mîngîind-o) : Trebuia să-mi spui, Clara. Să mă chemi. Puteam să-ți ajut.

CLARA : Nu puteai. Și nici eu nu mai pot ajunge la tine.

JINGA : Ai ajuns.

CLARA : Nu. Nu mai pot ajunge. Tu ai așa de multe. Se vorbește de tine în oraș, în lume... Ce bine era cînd erai numai al meu !... (Gest la el.) Știi că a fost anul cel

mai greu al tău, dar pentru mine... (Brusc.) Tu mă mai iubești, cit de puțin ?

JINGA : Alfel de ce te-aș fi căutat după atîția ani ! ?

CLARA : Eu știi ! ? Un capriciu... Te-ai plictisit de celelalte... Cîți ani are fata ta ?

JINGA : Paisprezece.

CLARA : Frumos. Și băiatul mai mic ?

JINGA : Ce importanță are ? E-n anul III.

CLARA : Cum eram și eu. Tot la Arhitectură ? (Jinga dă din cap.) E destept ? E ca tine ? Are drumurile toate înainte.

JINGA : Și tu le aveai.

CLARA (gest) : Eh !... Cum îl cheamă ? Tot Gheorghe ?

JINGA : Ce importanță are ? Octav. Clara, eu zic să nu ne pierdem vremea. E atît de mult de cînd nu te-am văzut. Toată după-masa am avut un fel de spaimă, că nu viu. O nerăbdare neobișnuită. M-am simțit tînăr. Te-am așteptat.

CLARA (mai grav) : Crezi c-o să ne întîlnim iar ? Gicule !

JINGA (cu elan) : Sigur ! De ce să nu ne întîlnim ? (În colțul gurii ei a apărut un zîmbet sceptic.)

CLARA (trecînd pe lîngă un tablou citește iscălitura) : Luchian ? Veritabil ?

JINGA : Sigur. Ia-ți și paharul.

CLARA (dintr-odată sincer, pasional) : Aș vrea să mor în brațele tale !... (Între în dormitor, închid glasvandul, încep dezbrăcarea. După un timp sună la ușă, într-un mod mai ciudat. De dincolo se aude glasul neliniștit al Clarei.) Cine poate fi ?

VOCEA LUI JINGA : Nu știu. Lasă să sune.

VOCEA CLAREI : Dacă o fi nevastă-ta ?

VOCEA LUI JINGA : E la mare cu toată familia. Am vorbit azi la prînz cu ei.

VOCEA CLAREI : S-o fi întors cu mașina.

VOCEA LUI JINGA : N-avea intenția. (Din nou sonerie insistență.) Nu-i da nici o importanță. O să plece.

VOCEA CLAREI : Mi-e jenă... Numai ideea mă înspăimîntă, pe tine nu ? Ce crezi c-ar face nevastă-ta, dacă ne-ar găsi ? (Soneria.) Te-a mai prins vreodată ?

VOCEA LUI JINGA (care întredeschide ușa) : Nu asta e întrebarea. Aș vrea să știu cine e impertinentul care insistă. Probabil iarăși intervenții în legătură cu demolarea. (Vine în salon.)

CLARA (întrînd după el) : Nu deschide ! (Stau o clipă nemișcați. Sună iar.)

JINGA (hotărîndu-se) : Treci în dormitor. Sau în baie. Nu poate fi nimic grav. Astea sint capriciile hazardului, ca să ne ațite mai tare. (Clara vrea să spună ceva.) Liniște !

CLARA (în șoptă) : Poate e fostul meu soț, care în clipa asta...

JINGA (tot mai calm) : Palpitant. A început să-mi placă. Du-te. Așteaptă-mă. (Ea intră, îi scoate limba din ușa și se retrage zîmbind lasciv. El își aprinde o țigară, își dă o contență și se duce la intrare tocmai cînd se sună din nou, parcă mai tainic. Deschide. În prag stă un om ciudat, fără vîrstă, îmbrăcat într-un fulgarin-pelerină lung, anacronic

intr-o vreme atit de caldă. Omul salută cu bunăvoință; se scuză.)

OMUL CU FULGARIN : Nu vă supărați. Am venit să vă citească...

JINGA : Ce să faci ?

OMUL CU FULGARIN : Să vă citească...

JINGA : Cum să mă citești ?

OMUL CU FULGARIN : Să vă citească contorul.

JINGA : Asta e bună ! De ce n-ai venit să-mi citești planeta ! ?

CITITORUL DE CONTOR : Dacă doriți. Dar obligația mea e să vă citească contorul.

JINGA : Și obligația dumitale nu e să fii ceva mai puțin insistent cind vezi că nu ți se răspunde ?

CITITORUL : N-am insistat. Am sunat numai puțin cind ați venit să-mi deschideți.

JINGA (cu umor) : E adevărat. Ar fi nostim să mai sune și acum...

CITITORUL : N-am niciun interes.

JINGA : Cam impertinentel, tinere.

CITITORUL : Vă mulțumesc, dar nu sint tinăr.

JINGA : Bun. Și acum de ce stai ?

CITITORUL : Am timp.

JINGA : Da, dar eu n-am. Citește-l și du-te sănătos. Ori trebuie să-ți achit pe loc ?

CITITORUL : Puteți și eșalonat.

JINGA : Nu dom'le, spune-mi cît face, taie-mi chitanța și s-auzim de bine !

CITITORUL (fără să privească contorul) : Face cam mult.

JINGA : Vrei să-mi spui că am consumat mai mult decit luna ailaltă ?

CITITORUL : Ați consumat mult.

JINGA : Păi dar, sintem în iulie. Sint singur acasă...

CITITORUL : Știu.

JINGA : Ce mai știi ?

CITITORUL : Că aveți familia la mare, lux clasa I-a.

JINGA : De unde știi asta ?

CITITORUL : Din contor. Intră în chitanță.

JINGA (surprins) : Dom'le, dumneata vorbești aiurea ?

CITITORUL : Mi-ar părea rău s-o credeți.

JINGA : Și știi și că sint acasă, singur ?

Poate vrei să mă atac.

CITITORUL : Vreau.

JINGA (făcînd un pas îndărăt spre telefon) : Binișor, tinere, nu-ți închipui că am să...

CITITORUL : Fiți liniștit, nu vă atac decit pentru debit.

JINGA : Care debit ?

CITITORUL : Din contor.

JINGA (revenind intrigat) : Și de unde știi că sint singur ?

CITITORUL : Nu sinteți. Mai e o femeie cu dumneavoastră. E trecută și ea în socoteală.

JINGA : Ce femeie ?

CITITORUL : Clara Mogoș, secretară la Ministerul de Finanțe. Cu care ați trăit acum șase ani.

JINGA (răsufliînd) : Am înțeles. Ești fostul ei soț. Discutăm deschis : Cît ?

CITITORUL : N-ați înțeles. Nu sint fostul ei soț. N-avem ce discuta. Plătiți tot contul.

JINGA : Ești legătura ei actuală, tinere ?

CITITORUL : Vă mulțumesc, dar nu sint tinăr.

JINGA : Dar ești legătura ei, susținătorul ei, prietenul ei.

CITITORUL : Vă mulțumesc, dar nu sint. Dînsa mă interesează doar ca un punct în adițiunea dumneavoastră.

JINGA : Și eu de ce te interesez așa de mult ?

CITITORUL : Fiîndcă a venit momentul regularizării contului.

JINGA : Chiar astăzi ? Chiar acum ?

CITITORUL : Orice moment vine odată, stimate domn. Debitelc se achită. Așa e logic. Dealtfel știam că mă așteptați.

JINGA : Pe dumneata ? De unde piuă unde ?

CITITORUL : Știați că vin într-o zi. Aveați presimțirea asta.

JINGA : Trebuie să te contrazic, sint dezoalat.

CITITORUL : Chiar astăzi ați simțit că aș putea să mă ivesc. Și ieri. Și acum o lună. Vă cer respectuoașe scuze pentru întirzire.

JINGA : Domnule, liniștiți-vă. Nu v-am așteptat.

CITITORUL : Liniștiți-vă dumneavoastră. Sper dealtfel că nu v-am inoportunat prea mult prin absență.

JINGA : În schimb mă inoportunezi teribil prin prezență.

CITITORUL : Nu trebuie să vă formalizați. Eu am mai fost de multe ori aici.

JINGA : Cu ce scop ?

CITITORUL : Să vă citească contorul. Poate nu m-ați văzut.

JINGA : Nu.

CITITORUL : Am fost.

JINGA : Și de ce te-ai trezit că scadența e tocmai astăzi ?

CITITORUL : N-am spus așa. Puteți plăți eșalonat. Dar trebuie să începeți să plătiți.

JINGA : Ce ?

CITITORUL : Păi... toate. Vreți Magistrală ? Sigur, e de înțeles. N-avem nimic impotrivă. Dar trebuie să plătiți.

JINGA : Dumneata ești de-al lui Cosmescu, și-al tuturor acelor mascalțoni și fonfi care vād îngust, mediocru !

CITITORUL : Eu vād atit de larg cît vreți dumneavoastră. Numai că adun la notă.

JINGA : Ca să mă intimidezi. Ca să faci jocul lui Cosmescu și al lui Bălănuță. Ați venit acum cu sperietoarea asta, cu panta-huza asta. (Îl apucă de guler.) Spune exact, cine te-a trimis ?

CITITORUL (cu un zîmbet suav) : Sir, în-căreți nota, și e păcat. Mai ales că aveți de unde plăti.

JINGA : Dom'le. Iasă papainoagele astea simbolice. De unde vii dumneata acum ?

CITITORUL : Nu vin de nicăieri, am fost aici. Am asistat și la discuția cu dl. Cosmescu.

JINGA : Ai intrat cu el ?

CITITORUL: Nici n-am intrat, nici n-am ieșit. El nu mă interesează decît ca punct în adițiunea dumneavoastră.

JINGA: Și ce-am discutat cu Cosmescu, poți să-mi spui?

CITITORUL: Bineînțeles. Preferați s-o iau de la început sau de unde?

JINGA: De cînd a devenit insuportabil.

CITITORUL: Pentru dumneavoastră a fost întotdeauna, din vremea cînd erați colegi de catedră. Doriți s-o iau de acolo?

JINGA: Cum dom'le, dumneata chiar știi scena discuției mele cu Cosmescu?

CITITORUL: O văd în fața ochilor. Erați acolo... dumnealui acolo...

(Irezistibil, Jinga se duce în sufragerie, dă acolo de Cosmescu, în timp ce Cititorul se eclipsează.)

COSMESCU: Cunoașteți respectul pe care vi-l port...

JINGA (undă de sarcasm): Am avut dese prilejuri să beneficiaz de el.

COSMESCU: ...dar de data asta sint obligat să vă spun: faceți o imensă greșeală!

JINGA: Că tai niște cocioabe? Niște resturi care nu se mai țin pe picioare?

COSMESCU: Se țin foarte bine! Necesită cîteva mici reparații...

JINGA: Imense! Milioane vor costa reparațiile! Ca să salvăm ce?

COSMESCU: Sint case vechi. Unele au o sută de ani. Unele sint splendide.

JINGA: Spune-mi dumneata una. De ce tai?

COSMESCU: Toată artera e splendidă, e poate cel mai frumos lucru care ne-a rămas de la burghezie. Cu foarte puțini bani...

JINGA (întrerupîndu-l): Milioane!

COSMESCU: Nu-i adevărat! Exagerați! Perspectiva dumneavoastră costă în schimb sute de milioane, și știți că e așa! Dar ați argumentat sus că e economică, fiindcă după ce o începeți o să cereți suplimentări la nesfîrșit... Asta-i metoda.

JINGA: Mă faci să rid. Aici sint calcule domnule, nu sint vorbe! Sint organisme care lucrează de luni de zile ca să calculeze.

COSMESCU: Sub directa dumneavoastră influență!

JINGA: Pot eu schimba matematica, nu?

COSMESCU: Nu deviați!

JINGA (sincer ambalat): Tocmai asta și vreau: să tai de-a dreptul. Sinteti mici, domnilor de la catedră! Nu vedeți înainte! Bălăciți în canoane. A venit vremea să respirăm larg, să construim pentru viitor! Gilgieu un uriaș elan de construcție, o eră a marii arhitecturi! Și dumneavoastră vă poziționați în trei lulele! Jeliți niște maghernite! Știu eu de ce le jeliți.

COSMESCU: Pentru că sint frumoase!... Și pentru că au patină!...

JINGA: Sigur... patină! Pentru că locuiesc niște rude ale dumneavoastră acolo, domnule Cosmescu! Nu pentru că au patină. Niște rude care au venit să se viaete. Emoționant.

O să li se ia frizele și capitulurile de ștuc, — unde o să-și mai ducă ighemoniconul? Ciubucăria nobilă făcută acum cincizeci de ani de brinzarii îmbogățiți! Asta trebuie s-o salvez, nu?

COSMESCU: V-ați făcut o tristă faimă, maestre...

JINGA (cînic): E tîrziu s-o mai dreg!

COSMESCU: Acum 12 ani ați trecut cu tăvălugul peste monumentele noastre istorice...

JINGA: N-am trecut cu niciun tăvălug. Am construit! Așa a fost epoca. Am fost credincios spiritului ei. Cînd voi buchiseați și făceați diversivne.

COSMESCU: Ați uitat complet ce lucruri s-au pingărit atunci. Și ce oameni.

JINGA: Văd că n-a murit nimeni, prosperă care mai de care. Și istoricistii care s-au tot căinat, acuma au, slavă domnului, cîmp deschis. Dar aici nu e istorie, domnule. E burghezie ruinată. Și dumneata te prezînți ca avocatul ei. Pentru că îi aparții. Dumneata n-ai nici cel mai mic sens al Revoluției. Dar deții o catedră!

COSMESCU (roșu): O catedră, unde învăț pe studenți, inclusiv pe fiul dumneavoastră, să respecte ceea ce e bine făcut, să preia de la toți maestrii.

JINGA: Nu uita să-i înveți și puțină perspectivă!

COSMESCU: În ce-l privește pe feciorul dumneavoastră, va fi greu. Perspectiva lui în arhitectură e mai mult decît îndoielnică, regret că trebuie să v-o spun.

JINGA: Am înțeles. Știu unde bați. Te felicit.

COSMESCU: Domnule Jinga!

JINGA: Pariez c-o să rămîni restanțier, și tocmai la materia dumatile. Ce coincidență! Ei bine, domnule, Magistrala tot o fac, să fim bine înțeleși! Iar de băiat mă voi ocupa personal. Cu toate mijloacele ce le dețin. Și care nu sint neglijabile...

COSMESCU: Ce puțină inimă aveți!

JINGA: Cîtă am, e profilată pe alte dimensiuni decît a dumatile.

COSMESCU: Da, pe orgoliu.

JINGA: Toți creatorii sint orgolioși. Numai mediocrii sint călduți. Ca să faci ceva în lumea asta, domnule Cosmescu, trebuie să treci peste orice. Să plătești, indiferent cum, dar să lași ceva în urma ta!

COSMESCU: E drept, i-ați lăsat pe mulți în urmă... Pe Bălănuță baremi l-ați lăsat la pămînt... Și pe Șomeriu...

JINGA: N-am vreme de retrospective, iartă-mă. Aștepte pe cineva. Dacă o luăm cu reabilitările... Ai venit să-mi scuturi conștiința cu niște oameni pentru care...

COSMESCU: Nu mă mai gîndesc la oameni acum... Mă gîndesc la acele clădiri care închipuie un ansamblu unic, dau o idee despre consistența noastră socială, cînd ațiia ne-o contestă, și care, dacă ar fi puse în valoare...

JINGA (nerăbdător): Conducerea s-a decis odată!

COSMESCU : Pentru că dumneata ai argumentat fals! Pentru că dumneata ai nevoie de premiu.

JINGA : Și dumneata ai nevoie, să fim serioși. Dar probabil că dumneata ești mai cointerestat de ceilalți... de rude... de o anumită societate...

COSMESCU : Sigur. Sint cumpărat de dușmani să mențin o stradă frumoasă în acest oraș prea nou, prea lipsit de monumente...

JINGA : Toțmai de-ai trebuie să-l facem monumental!

COSMESCU : Atunci, nu vrei să te mai gîndești?

JINGA : M-am gîndit ani întregi! E singurul lucru la care m-am gîndit.

COSMESCU : Nici dacă te rog eu, dacă te rugăm atîția? Nici dacă îți dau cuvîntul meu de onoare că n-am nici cel mai mic interes privat? Dar doresc ca arhitectura noastră cită este, să existe!

JINGA : Și eu doresc exact același lucru!
COSMESCU : Clădirile STAS sint în majoritate urite!

JINGA : De acord. Dar de data asta vom ieși din ele! Acum ori niciodată!

COSMESCU : Deci... nici o speranță!?

JINGA (cu putere) : Ba toate speranțele!
COSMESCU : Nu vrei să revii...? Să te mai gîndești...? Să te mai consulti...?

JINGA : Bineînțeles că nu! Nici poveste! Îți pierzi timpul, domnule coleg. (Se uită la ceas.) Și nu numai pe al dumitale...

COSMESCU : Eu v-am prevenit...

JINGA : Mulțumesc.

COSMESCU : Vă asumați răspunderi care pot avea urmări din cele mai neplăcute.

JINGA : Cunosc limbajul acesta, domnule Cosmescu. Il găsesc foarte... colegial. Dar acum n-am timp.

COSMESCU : Vă salut.

JINGA : Am onoare. (Il conduce la ușă, îl expediază. Se întoarce, pune la punct salonul, ia o pilulă calmantă, privește cam nedumerit la ceas. Înfine sună, Jinga merge să deschidă cu un zîmbet galant. Apare Cîțitorul.)

CITITORUL (afabil) : Eu sint.

JINGA : Îmi dau seama.

CITITOBUL : A fost aproape exact. Dar ați omis cuvîntul din final. (Cum Jinga îl privește stupefiat.) Acela care răspunde la „urmările cele mai neplăcute“.

JINGA (Cîțitorului) : Șantajistule!

CITITORUL (bucuros) : Exact. Acum e în regulă.

JINGA : Pentru mine nu e. (Hotărîndu-se.) Hai să jucăm mai deschis, mai ca între bărbați: ești de la Securitatea Generală!

CITITORUL : Vă mulțumesc.

JINGA : De ce?

CITITORUL : Că m-ați făcut însfirșit bărbat. De cînd doream să ajung. (Jinga îl privește lung.)

JINGA : Și ce-ar putea să vrea Securitatea cu mine?

CITITORUL : Dar dumneavoastră de ce vreți Securitate?

JINGA (cu umor) : N-aș putea spune că asta e tot ce vreau mai mult acum...

CITITORUL : Ba eu cred că da. Ia gîndiți-vă bine... (Il privește la rîndul său, penetrant.)

JINGA : Astea sint denunțurile lui Bălănuță!..

CITITOBUL : Bălănuță nu joacă niciun rol. Decit ca punct în adițiunea dumneavoastră.

JINGA : Dar conducerea mă cunoaște, știe că sint un tip devotat, știe tot despre mine.

CITITORUL : Nici Conducerea nu joacă nici un rol. Decit ca punct în adițiunea dumneavoastră.

JINGA : Ce vrei să spui, mai clar?

CITITORUL : Că ea, Conducerea, nu poate să vă scutească să plătiți. (Cum Jinga privește mirat, explică suav.) Nota din contor.

JINGA : Dumneata mă cam plictisești. Și n-am vreme.

CITITORUL (cu bunăvoință) : Dar unde plecați?

JINGA : Ce te interesează?

CITITORUL : Să știm, să vă trimitem nota.

JINGA (exasperat) : Dumneata nu vrei să termini odată? Ce am de plătit?

CITITORUL (cu compasiune sinceră) : Multe, domnule Jinga, multe...

JINGA : Am să le achit pe toate cîrînd, în cîteva zile. Iau premiul pentru proiect, îmi iese o carte, soră-mea se mărită, scap de ratele de la apartament, o să am, slavă domului, cu ce! Să treci peste o săptămînă și o să lămurim totul. Cel mult două.

CITITORUL (mohorîndu-se) : Două săptămîni? N-o să fie tîrziu?

JINGA : De ce să fie tîrziu pentru dumneata?

CITITORUL (cu cea mai mare sollicitudine) : Nu pentru mine. Pentru dumneavoastră. (Il privește ciudat.)

JINGA (puțin neliniștit) : De ce tîrziu pentru mine? Dar ce crezi că se poate întîmpla în două săptămîni?

CITITORUL (cu tonul de mai înainte) : Multe, domnule Jinga, multe...

JINGA : De pildă?

CITITORUL (cu zîmbet suav) : De pildă, să vă ardă casa.

JINGA : Cînd?

CITITORUL : Și acuma.

JINGA : Glumești.

CLARA (scoțînd capul alarmată, din dormitor) : Gicule! Vîno repede! S-a aprins ceva la bucătărie! Am vrut să fac cafeaua și... (Fuge. Jinga stupefiat se repede după ea. Dar)

CITITORUL (il oprește cînd să intre în dormitor, cu replica) : Nu e nevoie. Se stinge. Putem alege însă altceva, dacă vă convine.

JINGA : Nu înțeleg.

CITITORUL : Poate vreți să plătiți altfel. Aveți alte preferințe. De pildă... soția dumneavoastră.

JINGA : Ce e cu ea? (În acel moment se aude soneria.) S-a întors? Doamne! (Se

duce perplex să-i deschidă. Cerind oarecum ajutor Cititorului.) Ce-o să-i spun? Nici-odată nu m-a...

CITITORUL : Niciodată ?

JINGA : ...Nu m-a prins.

CITITORUL (bucuros, îndatoritor) : Cu atât mai bine. Nu trebuie să achitați odată ?

JINGA : Dar nu acum ! E debilă.

CITITORUL (cu compasiune) : Debilă ?

JINGA : Da ! De-aceea am și trimis-o la mare !

CITITORUL (înțelegător) : Deci nu vreți să achitați acasă ! ? Vreți acolo ? Bine.

JINGA (se repede, fie ce-o fi, și deschide ușa. Deconcertat.) : Nu e nimeni !

CITITORUL : Nu vă mai înțeleg : n-ați spus că vreți să virăm dincolo ?

(Subit se trage perdeaua și se deschide ușa de la terasă. În fund se vede un fel de nemărginire : poate e marea. Amelia și Negrin vin pe terasă ca pe faleză.)

AMELIA (puțin șoptit) : Îți mulțumesc !... Pentru...

NEGRIN : Pentru ce ? (E un bărbat sub 40 de ani, simpatic, cu seducție.)

AMELIA : Pentru... tot !

NEGRIN (disimulind un aer grav) : Trebuie neapărat să te mai văd !...

AMELIA : E absolută nevoie ? (Clipește deconcertant.)

NEGRIN : Mie îmi dă mai multă liniște. (Cum ea tace.) Sint chiar așa de inoportun ?

AMELIA : O, n-am spus asta !

NEGRIN : Poate că într-un fel...

AMELIA : Spune !

NEGRIN : Poate că, într-un fel, pot să am un rol esențial.

AMELIA (viu) : În existența mea ? (O pauză. Puțin tristă.) Ai și avut...

JINGA (la arlecchin, în anticameră) : Ce e asta ? (Se întoarce spre Cititor. Acela a dispărut.)

NEGRIN (Ameliei) : Țmi îngădui să mă apropiu ? (Ea tace, magnetic. El îi contemplă atent gîtul.) Ai un gît nemaipomenit !...

Cînd mă gîndesc că e destinat să fie pradă... (Cu energie.) Dar nu ! Voi lupta ! Voi lupta cu toată forța și pasiunea...

(Vine foarte aproape de umărul ei, privind-o fix.)

JINGA (revoltat) : Domnule !

AMELIA : Îți mulțumesc, dragul meu !

JINGA : Doamne, și ea ! Pe banii mei, pe munca mea, pe frămîntările mele. Amelia !

(Între tumultos în sufragerie. În clipa aceea ușa se deschide și perdeaua se trage. De dincolo apare Clara, îmbrăcată.)

CLARA : Ce s-a întimplat ? Ceva grav ?

JINGA : Nu. Ai stins focul ?

CLARA (mirată) : Care foc ?

JINGA : Și de ce te-ai îmbrăcat ?

CLARA (tandără-lascivă) : Dragul meu ! Vrei s-o luăm de la început ?

JINGA : Vrei să pleci ? Nu trebuie să te sperii. N-a fost nimeni.

CLARA : Unde vezi că m-aș fi speriat ? (Alintîndu-l.) Ai fost ca în zilele bune.

Doar puțin mai nervos. Costă și celebritatea, nu ? Dacă nu suna atunci... ? Apropo, de ce nu scoți soneria ? (El nu răspunde, s-a răsturnat înte-o fotoliu.) Te mai văd ? (El tot nu răspunde. Ea devine puțin caustică, fără răutate, mai mult cu induișoare.) Ah, maestrul e extenuat... (Vine aproape de el, pe brațul fotoliului. El închide ochii.) Ce este ? O criză ? (El nu răspunde. Ea cheamă Salvarea.) Alo, Salvarea ? Aici casa arhitect Jinga. Domnul arhitect are o criză cardiacă, probabil infarct. Urgent vă rog ! Frunzari 40, sector nouă... Soția... (Eziță.) ...fata din casă. Vă aștept în fața vilei. (Iese precipitat prin autreu. Jinga rămîne un lung timp imobil. Sună telefonul. El se ridică și se duce la telefon.)

JINGA : Cine ? Salvarea ? Nu tovarășe, n-am cerut nici o Salvare. Da, eu, arhitect Jinga. Probabil o farsă stupidă.

VOCEA CLAREI (de dincolo, din dormitor) : Vii, iubitule ?

JINGA (cu puțină sfortare) : Da, sigur, am venit.

VOCEA CLAREI : Cine a fost ?

JINGA : Nimeni... Un cerșetor... Voia să-i dau ceva... de milă...

CLARA (apare dezbrăcată, de dincolo) : Și n-ai obiceiul să fii milos, așa-i ? Nici nu-ți stă bine. Ce m-a excitat todeauna pe mine a fost cruzimea ta. Simțeam că n-ai dreptate, dar ce superb e să te bați cînd n-ai dreptate ! Și cu mine ești nedrept. Acum, de pildă, m-ai chemat fără să mă dorești.

Basta ! Mă duc în bucătărie să fac cafele, și dacă la întoarcere te găseșc tot aici... (Îl privește afectuos-ironic și iese. Se deschide ușa de la terasă și intră Amelia agitată.)

AMELIA : Nu mă simt deloc bine... Cred că ar trebui să mă duc la mare...

JINGA : Scumpa mea ! Ce ai ? Ce s-a întimplat ?

AMELIA : Nu știu !... Nu știu !... Mă simt foarte agitată...

JINGA : Și crezi că marea te-ar liniști ?

AMELIA : Nu știu... Undeva unde să fie o întindere imensă... Un pustiu...

JINGA (timid) : Deobicei marea nu e bună pentru... (Dar ea începe să plîngă tăcut. Tace și el.)

AMELIA : Lasă-mă să mă duc ! Poate e ultima oară !...

JINGA : Nu vorbești așa ! Te rog !

AMELIA : Mă lași ?

JINGA : Bineînțeles. Dacă vrei, ia-i pe toți cu tine...

AMELIA : O, iubitul meu ! (Îl îmbrățișează exagerat. Sună la ușă. Amelia merge să deschidă dar nu mai revine. Atunci, surprins. Jinga se duce el. În anticameră dă însă peste Cititor.)

CITITORUL : Scuzați-mă dacă vă deranjez. Ați terminat intermezzo-ul erotic ?

JINGA : Ce e asta ?

CITITORUL : Existența pînă la o anumită vîrstă. Nu vă formalizați : e în cont. Trebuie plătită.

JINGA : Alt cont ? De cînd s-a mai deschis și contul ăsta ?

CITITORUL : De cînd ați intrat în problemă. De la vîrsta de... (Se deschide ușa de la terasă și intră, cam pe furie, Neli, 14 ani, urmată de Șerban, 28. Neli se duce la bar de unde scoate pahare și băutură. Dă lui Șerban, ciocnesc.)

NELI : Cin-cin !

ȘERBAN : Sabalairosum. (Se uită împrejur.) Valabil. Finlandejii tăi pe unde circulă ? Să n-avem vreun cambol.

NELI : Ași ! Tata mai trage niște linii, și Muța niște oftături.

ȘERBAN : De ce oftează ?

NELI : De orice. M-a cam plictisit. Vrei cuburi de gheață ?

ȘERBAN : Ihi ! (Privind.) Aveți acaret socotit. Lucrat la meserie.

NELI : Gagiul la care te uiți e Luchian. Ce zici ?

ȘERBAN (superior) : Mi-e drag. Aș cumpăra și cu două perechi. Primul ciubuc îl pun la bătaie...

NELI (serioasă) : Șerbane, cînd rămi pe geantă la lovele, îmi faci un fir. Fără noțturi.

ȘERBAN : Te servește babacu ?

NELI : Mai găsim noi. Nu vreau să suferi. Înțelege ? Dacă ești cu mine... (Î se așază în brațe.)

ȘERBAN : Vodka rusească e mai mișto decît a poloneză. La voi cine bea ?

NELI : Bătrînul mai îmbată pe cite unul. Și Octav cînd îl apucă metafizica.

ȘERBAN : Fii atentă : frate-tău ăla de la Paris nu poate să trimită niște medicamente ? Am o cucoană căreia i-am promis...

NELI : Ce cucoană ?

ȘERBAN : O cucoană. Plătește cheș.

NELI : Nu vreau să aud de nicio cucoană. auzi ?

ȘERBAN : La mine se dezbracă multe. E casă mare...

NELI : E vreuna ca mine, la trup ?

ȘERBAN : Și tu ești bine. Dar ești încă neformată. Mică.

NELI : Nu-i adevărat. Parcă nu știi că nu-i adevărat ! ? Dar ca să mă necăjești...

JINGA (stupefiat, din anticameră) : Neli ! NELI : Vrei să te conving ?

JINGA : Nu-i posibil ! E invenție, scamatorie ! (Cititorului.) Du-te, intrupe-i ! Că dacă mă duc eu, îl omor !

CITITORUL : L-ați mai omorît o dată, — cu respect. (A spus-o fără reproș, mai de grabă încîntat.)

NELI : Nu spui nimic ?

ȘERBAN : Neli, să fim cuminți. Că pe urmă... știi tu... Sau nu știi ?

NELI : Crezi că-s așa de timpită ? Ți-e frică, asta e ! Mă miram să ai un pic de curaj în tine. Ți-e frică de bătrîni ! (La această replică, Cititorul pătrunde în salon și se duce să iasă pe balcon. Așezați oarecum cu spațele, ceilalți nu-l văd.) De ce nu recunoști ?

ȘERBAN : Nu mi-e frică de nimeni. Eu, vorba aia, trag cu plugul în cîmpia muncii,

mai dibai ca grangurii, sint la punct, tanti pe mandă, salvez vieți, ce să-mi ia ? Căi de la bicicletă ? Sanchi ! Bătrînul tău ? Am mai cărat eu ca el cu fîrașul... ascultă-mă pe mine, că-ți vorbește un om.

NELI : Atunci ?

ȘERBAN : Nu mi-e la îndemină aici, e clif al dracului. Parcă mă pîndește cineva, așa o chestie. Prea salon.

NELI : Hai dincolo !

ȘERBAN (cu fals cinism) : Ce-mi dai ? (Apoi.) Neli, tu ești cam prea... (Nu se știe dacă e o justificare tandră sau un protest plebeu.) Altă dată.

NELI : Lașule ! Tot vorbești de ăi care s-au îmburghezit, e-o să-i iei să-i dai cap în cap, să simtă, — și cînd colo... n-ai niciun pic de sînge...

ȘERBAN : Idioato, dar eu țin la tine... Nu ți-a spus nimeni ? Mi se rupe în paispe de tac-tu, da nu-mi place în dormitorul lui, în bordeiul lui...

NELI : Ba da, ba da !

ȘERBAN : Atunci, mai bine hai la mine... dar e gherlă. Sau și mai bine : hai să mergem la mare. Te-ai prins ?

NELI : Să vorbesc cu Muța... O pun să se vaiete... Babacu e bucuros să mai scape de noi...

ȘERBAN : Patruzeci de puncte !

JINGA (scrișnind) : Dacă aș fi știut !...

NELI : Dragul meu ! (Se îmbrățișează.) Hai totuși să intrăm puțin dincolo ! (Arată dormitorul.) Un minut ! Te rog !

ȘERBAN : Ca ce chilipir ?

NELI : Așa ! Toată copilăria m-au oprit aici. Parcă cine știe ce s-ar fi petrecut după ușa asta. Pe-aici venea moș Gerilă... Credeau că eu cred. Erau timpîți. Aici se puneau la cale... toate tainele lor, che !... știi eu ce taine. Vîno să ne așezăm peste cuvertură... peste Sfînta Sfîntelor !... Hai ! (Îl trage spre dormitor.)

JINGA (strigă) : Nu intrați ! Acolo e... (Dar cei doi au intrat. Jinga se repede după ei. În ușă are o ezitare. Ușa se deschide și Clara, îmbrăcată, îi cade în brațe, afectuos. El se detașază, cu un aer silnic.)

CLARA : Trebuie să plec, dragul meu. (Îl mîngîie pe păr.) Lasă-mă să cred că ai avut într-adevăr nevoie de mine !... Vezi că nu-ți cer mult.

JINGA (mult mai rece) : Sigur că am avut. CLARA (insinuant-ironic) : Noroc că mi-am imaginat... Dealtfel, mi-am redescoperit vocația : să pansez rănilile. Nenorocirea e că tu n-ai suficiente răni pentru cită... caritate sint obișnuită să-mi simt.

JINGA (preocupat) : Am îmbătrînit așa de tare ?

CLARA : Tu o spui. Cred însă că dacă îmbătrîneai cu adevărat, ai fi trecut la fete de 16 ani. Pentru care e totuna.

JINGA : Înțeleg.

CLARA (afectuos) : Prostule ! Eu știu că sint resursa ta. Și chiar posibila ta dragoste. Dar, deocamdată m-ai făcut osul picant de care ai nevoie cînd vrei să scapi de supă

ta cu găluște. Însă tot trebuie să-mi arăți măcar un minim de afecțiune. Haide, atita conveniență ai învățat și tu în lumea mare în care te miști... (Sună toneria.)

JINGA : Cine o fi sunind ?

CLARA : N-a sunat nimeni, ți se pare. Sau asta e un fel de a-mi spune că sint inoportună ! ?

JINGA : Mi s-a părut că a sunat.

CLARA (jignită) : Bine. Am înțeles. Ai o audiență. Vine cineva să stați de vorbă despre proiect. (Mușcător.) Nu-i așa ?

JINGA (cu jumătate de voce) : Mă tem că da...

CLARA : Nu te mai teme, am plecat. Pot să ies pe ușa de serviciu. Dealtfel, pe acolo ar fi trebuit să și intru, după destinația pe care mi-ai dat-o. Pa, mami, și s-aud numai de bine despre tine.

JINGA : Clara ! Te rog ! (Încearcă să-i explice.) Tu ai ușa ta, pe care ar trebui să intri. Ușa luxului. Tu ești luxul pentru mine !

CLARA (tot mai sarcastică) : Dar văd că il suportă greu, luxul... Cu dispensă. (Iese prin antreu, unde de o clipă Cititorul stă imobil. Clara nu-l remarcă, Jinga da.) Luxul tău, astăzi, e Luchian, să știi. Casa, mobila.

La mine în garsonieră erau numai copii, falsuri. În schimb, cînd mă luai în brațe... (E rănită, de-aceea spune monden.) — Pusi !

JINGA : Îmi pare rău. Clara.

CLARA (privindu-l adînc în ochi) : Ce e cu plîit, ce e de neiertat maestre, e că nu-ți pare. (Iese.) Ești prea sigur de tine. Chiar cînd ratezi. Poate tocmai de-ai... (Iese.)

JINGA (Cititorului) : De ce s-a obrăznicit ? (Apoi, scuizîndu-se.) E adevărat că n-am mai fost atît de ardent ca altădată...

CITITORUL : Era și greu, domnule. (Zimbînd afabil.) Nu eraiți singur, se înțelege.

JINGA : Cum așa ? Dar cine mai era ocolo ?

CITITORUL : Eu. (Suav.) Cu voia dumneavoastră, am luat și eu parte la acțiune.

JINGA (invitîndu-l în salon, nervos) : Domnule, vino puțin să discutăm. Să lămurim odată chestiunea.

CITITORUL (amabil, îl urmează) : La dispoziția dumneavoastră.

JINGA (oprindu-se în drum) : Dumneata mă urăști pentru ceva, ai vreo ranchiună pe mine ?

CITITORUL : Cîtuși de puțin, domnule. Vă stimez foarte mult.

JINGA : Pentru ce mă stimezi ?

CITITORUL : Pentru cite aveți de plătit.

JINGA : Și cite am de plătit ?

CITITORUL : Multe, domnule Jinga, multe... JINGA : Dumneata mă vezi tot timpul falimentar. Sau aproape.

CITITORUL : Dimpotrivă, în plină prosperitate. Altfel nu m-aș fi ostenit, vă rog să mă credeți. Nu merg la oricine.

JINGA (lăsîndu-se obosit în fotoliu) : Atunci sarcina dumitale e să încerci să mă aduci la faliment. Sau aproape.

CITITORUL (mîbnit) : O, cit vă înșelați ! N-am nici o sarcină de acest gen. Nu vă iau

nimic peste debit. Ba îmi pot chiar face — cu îngăduința dumneavoastră firește — plăcerea de a vă da ceva. (Scoate de sub fulgarin o casetă.)

JINGA (sare surprins) : Casetă mea dispărută ! De unde o ai ? Cine mi-a luat-o ?

CITITORUL : Întrebările dumneavoastră mă depășesc. (Se instalează în dosul celui alt fotoliu.)

JINGA : Am făcut un scandal imens pentru ea ! Nevastă-mea a avut o cădere de tensiune în ziua dispariției.

CITITORUL : Îmi pare sincer rău.

JINGA : Am schimbat și bucătăreasa, care era excelentă !

CITITORUL : Regretabil ! Așa se instalează gastritele.

JINGA : Spune-mi de unde o ai ! N-am înțeles niciodată cum a dispărut. Aici nu umblă decît oameni de-ai casei. (Se întoarce să pună caseta pe un bufet. Cînd revine, pe fotoliul celălalt se găsește instalată Sevasta, 45 de ani, intrată dinspre terasă, palidă și imobilă. Întîi Jinga n-o vede și continuă să vorbească cu Cititorul.) Cum ți-a căzut în mină ?

SEVASTA (crispată) : Sint chiar atît de urită ?

JINGA : Ce ?

SEVASTA : Chiar așa de pocită nu cred că sint. Am și eu puterea mea de atracție. Au fost mai mulți care mi-au spus-o.

JINGA : Sevastițo, la ora asta...

SEVASTA : „Aveți multă putere de atracție” mi-a spus un magistrat. Care vede fel de fel de oameni. Ce, vrei să spui că am picioare urite ?

JINGA : Nu vreau să spun asta.

SEVASTA : Poate gîndești în mîntea ta că nu m-am cioplit ca tine. Sigur, tu ai avut mai multă școală. Ai luat și bursă... Ai știut să vorbești cum trebuie...

JINGA (nerăbdător) : Să ajungem la fond.

SEVASTA : Eu, dacă am fost mai oproșită...

Dar să știi că nici eu nu sint neputincioasă.

JINGA : Știu asta.

SEVASTA : Bărbații mă plac !

JINGA : Perfect. (Cu bunăvoință.) Au destule motive.

SEVASTA (privindu-l fix, bruse) : Vezi cum mîinți ?

JINGA (după o clipă, enervat) : Fîindcă mîinți tu.

SEVASTA (irascibilă) : Adică cum ? Adică cum ? (E gata de criză.)

JINGA (stăpînit) : Adică nu trebuie să te lași curtată de alți bărbați acum cînd maiorul acela are gînduri serioase.

SEVASTA : Are. O să mă ia. (Simplu.) Dar nu mi-a spus că mă iubește.

JINGA : De vreme ce te ia... Nu ia nimeni pe altcineva dacă nu ține la el. Mai ales că tu... nu-i aduci o avere.

SEVASTA (naiv) : Nu ? (Apoi.) Dar eu nu sint o avere ? (Jinga aprobă, îngîndurat.) Atunci ce pretenții mai are ?

JINGA (nu răspunde.)

SEVASTA : Dar tu ai să te porți frumos cu el!... Și ai să-i dai un post mare, dacă vine cazul. Odată ce-ți va fi cumnat.

JINGA : Dacă va fi capabil.

SEVASTA : Și totuși ține la mine, ai dreptate. Are și de ce, pentru că sînt drăguț cu el. Crezi că dacă nu era capabil îl făcea cineva maior?

JINGA : Cred că nu.

SEVASTA (confirmînd) : Aiurea! (Apoi, după o pauză.) Dacă-l scoate, el o să fie foarte trist. Și poate n-o să mai aibă chef să se însoare.

JINGA : De ce să-l scoată?

SEVASTA : Punem cazul. Iar eu n-aș vrea să mai trăiesc singurică. Am trăit destul pînă acum. Dar dacă tu îl ajuți!...

JINGA (echivoc) : Cum?

SEVASTA (preocupată) : Nu mi-a spus niciodată așa, o vorbă de inimă. Inșă mă stringe uneori cînd m-apucă. Vrei să-ți spun de unde?

JINGA : Nu.

SEVASTA : Face „toef-toef!“... Așa, de glumă. E foarte popular. (Apoi, brusc.) Gică, tu crezi e-am să fii fericit cu el?

JINGA (excedat) : Să sperăm, Sevasta.

SEVASTA : Fericită așa cum scrie la carte? Adică înțelegi tu cum...

JINGA (slab) : Înțeleg.

SEVASTA : Toată nădejdea să știi că e la tine...

JINGA : Nu te neliniști. O să-ți purtăm de grijă și de-acî înainte, cum ți-am purtat. Pînă la moarte, Sevasto.

SEVASTA : A cui?

JINGA (încurcat) : A... Mă rog, dacă ar fi să murim, o să te ajute copiii noștri.

SEVASTA (înveselită) : Octav? Ha, ha! Octav nu mă poate suferi. A spus că sînt pocită. Și degenerată.

JINGA : Nu știe ce vorbește.

SEVASTA : El e degenerat.

JINGA (stăpînindu-se) : Poate.

SEVASTA : Vladimir, pun pari că nu se mai întoarce de acolo.

JINGA : Se întoarce!

CITITORUL (în picioare în spatele fotoliului ei) : Ești sigur?

JINGA : Sigur, Sevasto.

CITITORUL : Ai avea de plătit, Gicule.

JINGA : Se întoarce! Și-o să aibă grijă de tine. Să-ți dea tot ce-i ceri.

CITITORUL : Eu nu-i cer lui.

SEVASTA : Eu ție ți cer!

JINGA : Tot ce-a depins de mine, ți-am dat.

CITITORUL : Aiurea!

JINGA : De ce vorbești așa, Sevasto?

SEVASTA : Mi-ai dat din ce ți-a prisosit ție.

JINGA : Normal. Nu te-am lăsat niciodată să suferi, asta e important. (Își pune, obosit, palma peste ochi.)

SEVASTA (simplu, naiv) : Am suferit.

CITITORUL : Cînd eram mică și Costel era bolnav și mama Catrina știa c-o să moară, că toți doctorii i-au spus, dar ea îl hrănea, și lua de la gura noastră, și vedea cum ne oftăcam amîndoi, da'l hrănea pe cel ursit

la pieire, — tu furai mîncarea, că erai lacom, da' mie nu-mi dădeai. Și Costel a murit, și eu m-am făcut cam strîmbă. Și pe urmă ți-a părut rău și m-ai luat de milă...

JINGA (luîndu-și palma de pe ochi) : De unde știi tu asta? (Dar Sevasta nu mai e în cameră.)

CITITORUL : Și n-ai putut să-mi faci un rost, să am și eu o părticică de fericire în lume...

JINGA : Depinde de cum înțelegi tu fericirea, și rostul! În arhitectură rost e un cuvînt foarte precis.

OCTAV (vine nonșalant cu figura lui de inger, și se așază în fotoliu) : Eu detest precizia. Precizia e suportul celor slabi, a celor amuzicali. Precizia e refugiuul disperat al unei inteligențe din care s-a topit toată grația... Să nu mai știți cînta, ce catastrofă în cazierul lumii!

JINGA : Dar nu crezi că există și o grație a arhitecturii, a marilor Forme?

OCTAV : „Asemeni fiți crinului cimpului care nu-și dă nicio osteneală, dar adevăr zic vouă nici Solomon în toată măreția lui n-are veșmint mai strălucitor...”

JINGA (surprins) : Unde ai găsit asta?

OCTAV : Unde ați uitat-o voi.

JINGA : Și atunci ce facem cu cei ce trebuie să construiască un viitor mai înalt, mai uman?

OCTAV : Il construiesc greșit, pe precizie. Umanul, cît a mai rămas, stă în eroare. Societățile ultraprecise, ultraeficiente sînt terminate. Și nu mai au decît o problemă: cum să stocheze dezvoltarea, să dibuiască din nou natura... Pe care au ofensat-o tot timpul...

JINGA (stupefiat) : Adică ce clădește geniul omenesc, ce clădim noi cu toții, e o ofensă?

OCTAV : Mare. Și va trebui să plătiți într-o zi pentru asta.

CITITORUL (stînd mereu în spatele fotoliului) : Într-o zi toate vor trebui plătite.

JINGA (uitîndu-se îngrijorat în toate părțile) : Haide Octav, iar ai bătut... Du-te, limpezește-te, și fă-ți teme pentru mine.

OCTAV : Eu nu vreau să trăiesc mîine, vreau să trăiesc astăzi, domnule profesor. Eu nu recunosc nici un mîine născut din calculul aparatelor dumneavoastră. Din rigla meschinilor dumneavoastră centimetri și decibeli. „Eu nu strivesc corola de minuni a lumii. Și nu ucid cu mîntea tainele ce le întilnesc în ochi, pe flori, pe buze, pe morminte...”

JINGA : Cînd aceste frumoase gînduri se vor converti în solide fapte de merit...

OCTAV : Atunci aceste frumoase gînduri, asemenea unor fluturii frumoși, vor înceta să mai palpate. Și pajiștile se vor transforma în decorații. Care n-au parfum, nici metafizică. Ci sînt plata meritului de a nu mai palpita. A binefacerii de a nu mai fi crini, ci doar capsule solide cu semințe selectate.

JINGA : Toată istoria omenirii e istoria unei permanente construcții!

OCTAV : Și a unci permanente distrucții, hai să fim mai dialectici ! Cine îmi spune că ceea ce se distruge nu e tot așa de valoros ca ceea ce se construiește ! ? Dumneata ? Alți maestri ? Cine îmi spune că ceea ce se demolează nu e tot așa de uman ca și ceea ce se pune în loc ?

JINGA (îrîtat) : Dar ieșirea spre civilizație nu se poate face fără ea...

OCTAV (tot întrerupe, angelic) : Dar cine îmi spune că civilizația e cel din urmă cuvînt pe care l-a putut inventa omenirea ? Că nu sînt și alte cuvînte mai subtile ? Și că ceea ce plătim pentru civilizație nu e substanța noastră cea mai prețioasă ?

JINGA : Știi tu alt cuvînt ?

OCTAV : Știu cîntece.

JINGA : Dar arhitectura e armonie, e geometrie, poem și muzică în piatră, copile !

OCTAV : Ați piugărit spațiul edenic : cristalele, dolinele și pinzele vegetale. De ce ați sculat cristalele din somn ? Cine o să vă ierte pentru asta ? Într-o zi va suna cineva la ușa tuturor plămăditorilor, triumfătorilor de materie, și va aduce o lege tainică a naturii nepărtinitoare...

JINGA (uluît) : Astea sînt înțelepciunile pentru care ne mă străduiesc să te cresc la școli înalte ?

OCTAV : Atunci va fi un cutremur în toată ființa !...

JINGA : ...Să-ți asigur un loc în lume, să te apăr ! ?... Eu care doresc din toată inima să duci mai departe ceea ce am început, eu tatăl tău...

OCTAV : Tatăl meu ? Tatăl meu e altul. Tu ești cel care plătește chiria. Toalele. Și restul. Care dărimă parcul în care am citit înția oară pe Rilke !

JINGA (înverșurat) : Da, îl dărim ! Cu Rilke cu tot ! Și cu toate ghitările voastre afurisite de vagabonzi sentimentali ! Unule vreți să ne duceți ? La efeminare și neputință ? La păscut erini ? O să aveți erini ciți poțiți !

OCTAV : În ronduri.

JINGA : Și parcuri, și biblioteci și tot ce n-au avut 500 de generații ! Și mai terminați cu sensibleria și cu metafizica și cu toate mofturile în si bemol minor ! Și cu ochii zgîiți ! Și cu tremurături pentru o giză ! Și cu tragedii pentru o dărăpănătură mucedă și cîteva boschete cu rahat de pisici ! Tata, Dumnezeu să-l ierte, a murit de tînr pentru că n-avea nici măcar...

OCTAV : Dumnezeu, dacă e să ierte, are alt client mai aproape.

JINGA : Cu asemenea idei poți să-mi spui și mie cum ai ajuns în anul III la Arhitectură ?

OCTAV (abătut) : Fiindecă ai avut tu o poziție bună și ești decorat pentru cartierele noi industriale. De-ai-a pot eu ciuta muziciei soul. Crezi că nu-mi dau seama cit de fals e raportul ? Crezi că nu-mi dau seama cit de serenuț e să recit din Blaga și din Biblie pe gologanii tăi ? Dar ce vrei să fac ? Ce vrei să fac ! ? !

JINGA : Octav ! E impresionat de emoția lui.)

OCTAV : Crezi că nu-mi dau seama ce absurd e să-ți spun ție toate astea, care ești osificat, blîndat, care nu înțelegi nimic ? Dar ce vrei să fac ? Ce vrei să-ți fac, tată ? Cum pot să te mintui, cînd țî s-a dus pulberoa de argint de pe aripi ? (Iese prin balcon.)

JINGA (Cititorului, sîrînd din fotoliu) : Nu vreau așa ! Nu vreau să plătesc așa ! Nu mi le-a spus mie, nu-i așa ? Nu m-a văzut ! Sau m-a văzut pe dos, cu ochii alcoolizați ?

Octav a fost totdeauna afectuos cu mine, amical, respectuos. Totdeauna gentil. A urmat totdeauna linia pe care ne-am propus-o, chiar dacă uneori a mai crîcnit, ea tinerii...

CITITORUL : Crîcnește destul de bine, îngăduiți-mă să observ.

JINGA : Dar nu mi le-a spus mie ! E imposibil ! Înseamnă că nimic nu mai e la locul lui, aici în familie...

CITITORUL (îndatoritor) : Să fi greșit dumneavoastră schița... releveul ! ?

JINGA : Nu, domnule ! Dumneata, din încredințarea nu știu cui, vîi să încurci aici totul, pui ipotezele cele mai sumbre. Dumneata ești negația, pesimismul ! Altfel nu-l așezai și pe fiul meu, premeditat, într-o asemenea lumină.

CITITORUL : Senuzați, domnule, nu vreau să vă displac. Care e dorința dumneavoastră ? Poate n-a vorbit cu dumneavoastră, — vă convine mai mult ?

JINGA (nehotărît) : Evident...

CITITORUL (mereu cu bunăvoință) : Să-i găsim alt interlocutor. Să ne retragem. După dumneavoastră. (Ies amîndoi în dormitor. Octav reîntră de pe terasă, se așază în același loc. Pe fotoliul din fața lui apare acum din antru Cosmescu.)

COSMESCU : Adică ce clădește geniul omenesc, ce clădim noi toți e o ofensă ?

OCTAV : Mare. Și va trebui să plătiți într-o zi pentru asta.

COSMESCU : Foarte curioasă concepție pentru un intelectual al vremii noastre.

OCTAV : Într-o zi toate vor trebui plătite.

COSMESCU (cu o ușoară satisfacție) : Ai o viziune cel puțin stranie, tinere Jinga, asupra zilei de mîine.

OCTAV : Eu nu vreau să trăiesc mîine, vreau să trăiesc astăzi, domnule profesor. Eu nu recunosc nici un mîine născut din calculul aparatelor dumneavoastră, din rigla meschinilor dumneavoastră centimetri și decibeli.

COSMESCU (ridicîndu-se, rece) : Am reținut. Sinteți liber.

(Octav intră în dormitor, în timp ce Cosmescu iese pe terasă, care se deschide larg. Acolo întîlnește pe Cititor.)

COSMESCU (Cititorului, plimbîndu-se pe terasă) : ...Toceai într-o familie orientată ca a maestrului Jinga !... Un om plin de merite, zelos, da, ăsta e cuvîntul : zelos... Eu îl cunosc din tinerete, domnule inspector, și știu cit s-a străduit să-și însușească o concepție înaintată. A fost elevul preferat al

lui Borcea, a lucrat cu el, au creat casa Halunga împreună, o capodoperă, nu vi se pare? (Cîțitorul nu răspunde. Cosmescu continuă, ușor insinuant.) Firește, o capodoperă a burgheziei... frumoasă, extrem de frumoasă, totul cizelat la milimetru. A fost epoca lui de aur, Halunga îl pretuia ca pe un artist de mare viitor, voia să-l introducă în familie... A venit Revoluția, domnule inspector, și colegul nostru a suferit o transformare rapidă, foarte meritorie... A fost energie, n-a cruțat pe nimeni, cu atât mai puțin pe Halunga și ai săi. Sigur, nu s-a instalat imediat în casa Halunga; a fost corect; a primit o casă asemănătoare, firește mai puțin cizelată... nu toate casele au fost concepute de marele Borcea. După ce s-a ridicat, l-a pensionat și pe Borcea, destul de devreme... Obosise, săracul maestrul... L-a băgat peste tot unde era ceva onorific... Apoi a venit disputa cu istoricștii... energie și acolo, colegul meu!... Foarte pe linie, pe linia din vremea aceea, bineînțeles... (La un moment dat Cîțitorul a dispărut, dar Cosmescu continuă perorația cu și cînd ar fi acolo.) A făcut fabrici, cartiere muncitorești, n-a uitat complet bibilurile și rafinamentele din casa Halunga, s-a lepădat de ele, afirmînd că „trebuia să trăiască...” A crescut mereu, n-a mai putut să-l miște nimeni, să-i reproșeze nimic. Acum i s-a dat Magistrala. Pe merit, fără îndoială!... E o concepție mare, grandioasă, dar... Sigur, vremurile o cer. Și Jinga a știut totdeauna să asculte vremurile. N-a pierdut ocaziile. A simțit extraordinar direcția, probabil avînd o filozofie temeinică. Și de-aia mă surprinde, domnule inspector, să aud că un băiat, pe care l-a trimis la Paris să facă designul, procurîndu-i și o bursă prin influența pe care o are, și care era aici un bătăuș notoriu, nu mai dă semne de viață; cine știe, poate învățat... Iar ceilalți, pe care s-a încăpăținat să-l facă arhitect, ca să realizeze mai tirziu tustrei o antrepriză de familie, dacă, eu știu, timpul va îngădui, acest tînăr, studentul meu, vine și spune public că pentru el miine nu

există, că miine vom plăti... Nu știu ce, domnule inspector, și nu știu cine... Și eu sint de părere că unele lucruri trebuie totuși plătite. Ca pedagog, sint obligat să mă interez de cei tineri, de viața și concepțiile lor... Și el, Jinga, s-a interesat, cit a fost la catedră, de studenții lui, și de studente... cu precădere de unele... cum a fost de pildă Clara Mogoș, care s-a și retras destul de curînd... foarte principial...

(Dispare de pe terasă Jinga apare descompus din dormitor, se așază în fotoliu și rămîne imobil. Clara, îmbrăcată, intră prin antreu urmată de doi brancardieri cu o targă. Unul din ei e Șerban.)

CLARA: A sosit Salvarea. Dînsul este. (Apropiîndu-se.) Gicule, te simți mai bine? ȘERBAN (îl desface pe Jinga la gît, îi ia pulsul, îi dă cîteva palme. Jinga deschide ochii. Șerban, profesional): Puteți vorbi, domnule? Spuneți cum vă cheamă! Spuneți cum vă cheamă! Eu mă numesc Șerban Halunga, dumneavoastră cum vă numiți? (Repetă.) Eu sint Șerban Halunga. Dumneata? (Jinga geme o dată, din răspuțeri.) Îmi pare bine. (Clarei) Nu cred că trebuie transportat. Poate fi îngrijit la domiciliu. Dumneavoastră sinteți din familie?

CLARA: Nu. Eu sint luxul. Cariatida.

ȘERBAN: Da? Bine. Atunci cine o să-l îngrijească? (Soneria.)

CITITORUL (apărînd pe pragul dintre antreu și salon. Cu un suris straniu.) O să-l îngrijească eu. (Ei nu-l aud.)

ȘERBAN: Să-l transportăm în dormitor. Sau pe terasă, la aer!

CITITORUL (cu o inflexiune nouă, puțin mai energică): Lăsați-l în seama mea!

Cei doi ies prin antreu, Clara iese prin terasă. Jinga deschide în cele din urmă ochii, zărește pe Cîțitor. Îl privește lung, hipnotizat. Se privește astfel un timp lung, ochi în ochi, pînă cînd cade, încet,

PARTEA A DOUA

Jinga stă în același fotoliu. Într-un altul, aproape disimulat într-un unghi mort, doarme Cățitorul. Intră Amelia cu o tavă. E, s-ar putea spune, veselă, are pe față un zîmbet de zile bune, cu o mică nuanță obstinată sau în orice caz incertă.

AMELIA : Ceaiul, iubitule.

JINGA : Cu cine vorbești ?

AMELIA : Cu tine. Și ți-am prăjit și un ficățel. L-am pitit, altfel îl hăpăia lacoma de Neli. Devorează tot de-o vreme, m-a speriat. Ți deschid geamul la terasă ?

JINGA : Nu. (Apoi.) Cum te simți ?

AMELIA : Cum să mă simt ? Foarte bine. Și tu la fel, nu-i așa ? (Se apropie, caldă.) Dragul meu, tu muncești foarte mult. Ca să ne ții. Și poate noi te neglijăm. Sau nu simțem la înălțime. Am văzut ieri un film cu doi soți care...

JINGA : Ai fost la film ieri ? Cu cine ?

AMELIA : Cu doamna Dumitrescu.

JINGA : Tot cu ființa aceea ?

AMELIA : E foarte nostimă, să știi. Și ea, și soțul ei. Mai are un frate, doctorul Negrin, care ne-a așteptat la ieșire.

JINGA : Și el e nostim ?

AMELIA : Fermecător ! Plin de suflet. Puțini bărbați am văzut atît de reușiți. Mi-a spus cîteva cuvinte galante. Sigur că nu le-am crezut dar, oricum, m-am simțit flatată. Și nițel rușinată (Reproș cochete.) Nu mai am deprinderea. Foarte frumos film, trebuie să-l vezi și tu, neapărat. Și într-o zi, cînd ai să vrei, să mergem să-ți arăt niște pantofi. Simt nevoia să fiu mai cochete.

JINGA (sec) : Foarte bine. Deși...

AMELIA : Dacă te pune pe lista protocolului, o să ne cheme și pe noi la recepții, nu-i așa ? Aș vrea să văd și eu cum decurg. Noi simțem oameni mari acum, nu-i așa ? Și puțin fanați, dar cred că și alții sînt la fel. Cu un pic de cosmetică...

JINGA (surprins, bănuitor) : Amelia... ! Ce schimbare !...

AMELIA : Nu vrei să fiu frumoasă ? Să-mi facă bărbații complimente ? Și bineînțeles, în fruntea tuturor să fii tu ? Ce faci, nu măninci ficățelul ? Ingratule ! (Sonerie.)

JINGA (ușoară tresărîre) : Cine a sunat ?

AMELIA : N-a sunat nimeni. Ți s-a părut. Aștepti pe cineva ?

JINGA : Da.

AMELIA : Pe cine ?

JINGA : Nu te privește. (Ea îl fixează lung, mirată, tristă.)

AMELIA (înainte de a ieși, cu altă voce, mai puțin răsfățată) : Am vorbit aseară cu Parisul. Vladimir mi-a spus că mai rămîne...

JINGA : Cît ?

AMELIA : N-a precizat.

JINGA (iritat) : Dar i-a expirat viza !

AMELIA (cu un zîmbet obstinat) : O să și-o prelungească. Și te rog să stai liniștit. Ai nevoie de toate forțele. Nu uita că tu ești pentru noi... (Iese. Apoi redeschide ușa, bagă capul, are un suris.) ...Și că noi te iubim... (Iese în dormitor. Din antreu intră Octav, cu un zîmbet și el, benign, puțin extatic.)

OCTAV : Bumă ziua, tată.

JINGA : Ce ai în mînă ?

OCTAV : Corecturile de la cartea ta. Ți le-am trimis de la editură. M-am întîlnit întîmplător cu curiera.

JINGA : Știi ce carte e asta ?

OCTAV : Da. „Funcționalitate și estetică în arhitectura modernă”.

JINGA : Te-ai uitat puțin prin ea ?

OCTAV : M-am uitat.

JINGA : Cum ți se pare ?

OCTAV : Interesantă.

JINGA (bănuitor) : Chiar așa ?

OCTAV : Fără îndoială. (Pauză.)

JINGA (calm, potolit) : Eu cred, Octav, că această carte va revoluționa știința arhitecturii moderne.

OCTAV (politicos, cu zîmbet) : M-aș bucura, tată.

JINGA : Cred că ar putea să te pasioneze.

OCTAV : Nu mă îndoiesc. O voi citi, te asigur. (Pauză.)

JINGA : Cum merg lucrurile tale ?

OCTAV : Cît se poate de bine.

JINGA : O să-ți iei toate examenele la primăvară ?

OCTAV : Nădăjduiesc.

JINGA : Nu te persecută nimeni ?

OCTAV : Nu. Toată lumea e gentilă.

JINGA : Cosmescu, Bălănuță ?

OCTAV : Cu Cosmescu avem relații deschise. Pe Bălănuță e vorba să-l mute.

JINGA : Mi se pare mie sau a început să te pasioneze arhitectura ! ? (Pauză.) Situația ta politică cum e ?

OCTAV : Foarte bună.

JINGA : Adică ?

JINGA : Nu am niciun blam. Sint la curent cu cotizația. Particip la acțiuni.

JINGA : Și... viitorul ți se pare tot așa de sumbru ?

OCTAV : Nu. Luminos.

JINGA (simțind că nu comunică de loc) : Uite Octav ce vrem să-ți spun. (Octav se așază cuminte să asculte.) Nimeni nu dorește să molesteze natura. Cel puțin noi cei care ne-am născut în ea. Dar orice act de creație rupe o lege, înfringe o habitudine, așa cum zborul înfringe gravitația. Înțelegi ?

OCTAV : Înțeleg.

JINGA : Nu știu cum să-ți explic. Există în om o putere, care vrea să preschimbe tot ce e dat, urmărind... eu știu... o abstracție, o himeră. Această himeră ordonează totul, materia inclusiv. Înțelegi ?

OCTAV : Înțeleg.

JINGA : E datoria noastră, de cind ne naștem, să vrem să schimbăm, să împlinim ceva pe acest pământ. Sigur că tulburăm nu un echilibru, ci mai multe, și că natura, în nevoia ei de compensație, dorește să se răzbune. Tu mă urmărești ?

OCTAV : Desigur.

JINGA : Noi știm că trebuie să plătim această treabă, cu tot felul de alienări, de împotriviri, uneori de catastrofe. Dar e ca un blestem pe care, în mod tragic, ținem să-l înfruntăm. Ca să ne măsurăm puterea. Noi nu putem intra în miezul ultim al lucrurilor, pricepi ? Deși tot timpul năzuim să cuprindem esența.

OCTAV : Bineînțeles. Dar se opune Marele Anonim.

JINGA : Cine ?

OCTAV : Marele Anonim, prin cenzura transcendentă.

JINGA : Eu nu știu ce vorbești acolo.

OCTAV (lămuritor) : Marele Anonim cenzurează puțința unei integrări ontologice și epistemologice totale. (Binevoitor.) Dar să revenim la ce vrei tu să-mi comunic.

JINGA (derutat) : Vreau să-ți comunic că acest blestem de a visa și realiza mai binele, indiferent ce ni s-ar întâmpla personal, constituie noblețea noastră, legătura cu marile aspirații ale lumii. Ceea ce ție ți s-ar părea silnicie, e de fapt creație și ordonare. Aș vrea să reflectezi asupra acestor lucruri.

OCTAV (se ridică, zîmbește cuviincios) : Mulțumesc foarte mult.

JINGA (sincer, uman) : Aș vrea să cred că ai reținut măcar ceva din ce ți-am spus.

OCTAV : Te asigur că am fost indicații prețioase. Pot să mă retrag ? (Sonerie.)

JINGA : Cine a sunat ?

OCTAV : N-am auzit sunfnd pe nimeni.

JINGA (mhnuit) : Ceea ce ți-am spus să știi că nu sint „indicații prețioase“. Ci legea vieții mele de om. Și eu sint obsedat de o himeră, ea și voi.

OCTAV (zîmbind cu o ușoară tandrețe, foarte voalată) : Nu știăm, tată, că ești idealist. Dar trecă de la mine ! Cind ai nevoie de ceva, ți stau la dispoziție. Pot să-ți mai fiu util în vreun fel ?

JINGA (cu un fior) : Spune-i celui de la ușă că nu sint acasă ! A sunat a doua oară !
OCTAV (abia ironic) : Am să merg pe dincolo și am să-i cad nevăzutului în spate.

JINGA (greu, aproape rugător) : Octav ! Tu ai să faci într-adevăr arhitectura, și toate celelalte ?

OCTAV (a fost atins într-un punct sensibil, devine alb și absent și răspunde resemnat) : Da, tată, eu am să fac într-adevăr arhitectura. Și toate celelalte. (Iese încet în dormitor. Din antreu intră Saveta.)

JINGA (speriat de ce ar putea să-l anunțe) : Ce e Saveta ?

SEVASTA : Nene, mă ia ! Mi-a spus că mă ia. Mi-a spus : du-te și spune-i lui domnul ministru că te iau.

JINGA : Nu sint ministru.

SEVASTA : El așa mi-a spus. Pesemne că a auzit ceva, că te-or face. El în orice caz e un om informat. Cu prieteni de condiție. Aseară ședeam așa în parc, și el stătea cam îmbufnat, și eu zic : Ce stai așa îmbufnat, nu te uiți că am și eu picioare, mîini, că sint femeie. Ia uite la ăilalți ! Ce, zice, noi sintem ca ăilalți, se potrivește ? ! De ce să nu se potrivească ? Dacă ne-am amoretat.

Da, zice el, și la cununie cind mergem ? — Păi eu pot și tu mîine, că-s liberă. — S-a făcut, zice el, că nici eu n-am treabă. Așa că să-mi dai actele, nene. Și ce mai crezi.

JINGA (jenat) : Sevastițo, aș vrea să fim mai siguri.

SEVASTA : E sigur, ce mai ! Mai ales că i-am spus că-l bagi administrator la lucrarea asta care-o începi. Dacă nu te face ministru. Dacă te face, și mai bine pentru noi.

JINGA : De unde știe el de lucrare ?

SEVASTA : Știe. Și a zis că la demolări se pricepe. Că înainte a fost la tancuri. (Bucuroasă.) Nene, o să mă iubească, știi cum ? (Ii ia mîna și i-o sărută, țărănește.) Și-ți mulțumesc că te-ai făcut așa de mare. Că altfel poate nu mă mai iubea atît. (Se îndreaptă fericită spre dormitor. Sonerie.)

JINGA : A sunat cineva ?

SEVASTA : Aiurea ! (Iese. Intră din antreu Cosmescu. Jinga îl privește crispat, nepresimțind nimic bun.)

COSMESCU : Am onoare să vă salut, maestre. Sper că n-am întîrziat.

JINGA : Nu, domnule Cosmescu. Ai dorit să-mi vorbești. Te ascult.

COSMESCU : Maestre, am avut un conciliabul...

JINGA (prudent) : Un conciliabul ? Cu cine ?
COSMESCU : Mai întîi și întîi cu propria mea conștiință. Am regindit proiectul dumneavoastră. Am regindit și proiectul nostru. Al nostru ni s-a părut mai uman, mai bine ornat...

JINGA : Iarăși ?

COSMESCU : Dar al dumneavoastră e mai radical, și chiar dacă e mai rece, nu-i lipsit de o măreție, fie ea și sumbră.

JINGA : Domnule Cosmescu !

COSMESCU : Nu, nu, înțelegeți-mă bine, sint gata să mă las convertit la această idee a

grandorii și piua la urmă a Revoluției care

nu trebuie să se împiedice în amănunte.

JINGA : Ce condiții îmi puneți ?

COSMESCU : Pentru ce ?

JINGA : Pentru... conversiunea dumneavoastră. Vreți să lucrați cu mine în parte ?

COSMESCU : Nu maestre, nu se pune chestiunea așa. Eu am capitulat.

JINGA : Cam rapid !

COSMESCU : Am capitulat cu dorința ca ideea dumneavoastră să fie dusă până la capăt. Am convins și pe colegii mei că aici nu contează detaliile, ci amploarea. Și singura noastră condiție, totuși, dacă se poate spune așa, este să dați toată amploarea acestei lucrări, să deveniți prototip pentru viitor. Adică să luați această sarcină și acest risc pe umerii dumneavoastră, care sînt destul de largi. Ne-am gândit că e mai bine să nu mai aveți probleme de rivalitate, să aveți numai probleme de creație. Așa am considerat că ar fi leal.

JINGA (sculindu-se, încă încredul) : Sînt foarte mișcat de această poziție, absolut nouă, și de ce să nu spun, absolut neașteptată pentru mine. Tîmind de o etică pe care o stimez profund.

COSMESCU : Vă asigur că stima a jucat primul rol și în hotărîrea noastră !

JINGA : Trebuie să-ți spun, dragă domnule Cosmeseu, nu fără oarecare jenă, că eu te-am suspectat mult timp de perfidie pe dumneata, iar pe ceilalți de calcule meschine și de răzbunări. Sigur că am greșit cu toții în acești ani, am avut păcate omeneste, am interpretat istoria puțin și în sensul dorințelor și intereselor noastre, am dat uneori cu coatele lovind oameni stimabili și apropiați : cu atît mai fericit sînt să văd astăzi că în fața unui ideal imens toate aceste zbatări și răni au rămas în urmă, s-au cicatrizat... Și că ceea ce contează este numai perspectiva.

COSMESCU : Acesta este adevărul, maestre : perspectiva trebuie dusă mai departe. Chiar mai departe decît ați dus-o dumneavoastră. Și noi vom urmări și sprijini cu toată rigoarea progresul ei !

JINGA (conciliant) : Poate aveți în vedere unele derogări, unele excepții... cit privește demolările.

COSMESCU : Nu, domnule Jinga, nici o derogare ! E mai bărbătește ! Să fim consecvenți ! (Își dau mîna. Sonerie.) Ce este ?

JINGA : Mi s-a părut că-a sunat cineva. De la o vreme, din cauza tensiunii nervoase, am uneori astfel de false impresii.

COSMESCU : Vreau să sper că v-am oferit astăzi un bun motiv de relaxare. Toată cinstea, domnule Jinga ! (Jese în dormitor, spre mirarea lui Jinga. Din antreu intră Șerban.)

ȘERBAN (în trecere) : Bună... (Se îndreaptă direct spre dormitor fără să-l recunoască.)

JINGA (surprins) : Unde te duci ?

ȘERBAN (evident) : La Neli.

JINGA : La Neli ? De ce ?

ȘERBAN : M-așteaptă. Ce te uiți ? M-așteaptă păpușa.

JINGA : De ce ?

ȘERBAN (vesel) : De ce ? Ei hai, gagiule, nu îți guguman !

(Intră în dormitor. Jinga ar vrea să-l rețină, dar aude un zgomot ciudat și două brațe lungi și descărmate se îndreaptă spre el bătălbănindu-se : e Cititorul care cascadează și se întinde.)

JINGA (șperiat) : Dumneata, aici ?

CITITORUL (penitent) : Vă rog să mă iertați. Am ațipit puțin. Nu știu ce mi s-a întîmplat. Probabil mi-ați oferit involuntar din somniferele dumneavoastră. Nu face nimic. Vă stau la dispoziție.

JINGA : Dar...

CITITORUL : Și scuzați incidentul. Sper că totul a mers bine.

JINGA : Suspect de bine.

CITITORUL : Vă asigur dealtfel — dacă aveți vreo reticență — că nu m-a văzut nimeni.

JINGA (caustic) : În această poziție ?

CITITORUL : Eu sînt aci doar pentru plăcerea dumneavoastră. Numai debitorul mă vede. Adică cel pe care l-am creditat. A, și mai am să vă cer o dată scuze : știu că m-ați așteptat toată ziua.

JINGA (consimțind, cu un frison) : E adevărat...

CITITORUL : Sînt cu totul de neiertat ! Deși... nu cred că ați așteptat degeaba : la fiecare sonerie am introdus totuși pe cineva. Dacă doriți, pot să mai invit în completare...

JINGA : Pe cine ?

CITITORUL : Pe maestrul Borcea de pildă, pe Șoneriu, pe tovarășul Tețu... pe maestrul Bălănuță... (Se bate peste frunte.) Ah, uitare ce sînt ! Domnișoara Clara ar fi cu siguranță binevenită ! (Arată spre dormitor.)

JINGA : Dă-o dracului !

CITITORUL (zîmbind recunoșcător) : Mulțumesc... Sinteți generos.

JINGA : Și dumneata ai fost cu mine.

CITITORUL : De asemenea, apreciez și faptul că îmi dați un loc tot mai important în viața dumneavoastră... în casa dumneavoastră... !

JINGA : Nu-ți face iluzii, domnul meu. Ai ocupat o biată banchetă dosnică. Un om care muncește cit mine e normal să se gîndească la un infaret și să poarte tot timpul nenorocirea instalată în el, într-un colțisor. Asta ascute pofta de viață. Nu cred că e cazul să mă mai sperii. Un june medicinist curtează — puțin cam devreme — pe fata mea : sînt tineri, fata e frumușică, e normal. Toanta de soră-mea a găsit un tont pe măsura ei, sacul și peticul : excelent ! Nevastă-mea, mereu prost dispusă, a încredipit, după o viață cazanieră, un flirt onorabil, la o vîrstă cînd nu mai sînt primejdii : dacă asta îi face bine, brava ei ! Răiatul duce o viață dublă, așa cum e inevitabil la tinerii puternice intelectualizați. Celălalt stă la Paris. Să zicem că nu mai vine. Sigur, n-o să-mi

Use comod. Acolo, în-meu o să fie poate mai ferit de unele hărțuieți: aicea, țin eu spinarea! Mai ales că, așa cum ai văzut, chestiunea Magistralei s-a cam limpezit și opoziția Cosmescu a cedat, spre onoarea ei, ceea ce îmi sporește serios avantajul.

CITITORUL: Hm!

JINGA: Ce fel de „hm!” e asta? La ce corespunde?

CITITORUL: Cred că m-a tras cît am dormit.

JINGA: Vrei un antineuralgic?

CITITORUL: Extrem de amabil, dar a doua orară nu mă mai prindeți.

JINGA: Adică?

CITITORUL: Văd că dacă am atîpît un pic, ați luat lucrurile foarte ușor. Dați-mi voie să vă spun ce erați mai serios înainte.

JINGA: Cînd?

CITITORUL: Chiar atunci cînd dădeai semne de impotență. Era mai pe măsura filozofică a lucrurilor.

JINGA: Atunci cînd spuneam Clarei că fac lux? Cum s-ar zice, luxul meu era că nu pot!?

CITITORUL: E mult mai dialectic. Și mai uman. Vă gîndeai la soție.

JINGA: E adevărat. (E surprins.)

CITITORUL: Vă gîndeai foarte serios, nu așa cum simulați acum cu mine nepăsarea.

JINGA (recunoscînd): Da. Mi se părea cu totul neobișnuit din partea ei... Frivolitatea ei neașteptată...

CITITORUL: Vă convine să plătiți așa?

JINGA (puțin speriat): Cum?

CITITORUL: Așa. (Sonerie. Perdeaua spre terasă se trage, și prin geamul translucid se văd, numai siluete, Amelia și Negrin.)

NEGRIN: Vrei să te dezbraci?

AMELIA (cu o voce guturală, frisonantă): Să mă dezbrac?

NEGRIN: Te jenezi?

AMELIA: Bineînțeles...

NEGRIN (gata să renunțe): Cum dorești. Deși cred că...

AMELIA (întrerupîndu-l brusc): Rine, am să mă dezbrac. De tot? (El nu răspunde. Ea începe să se dezbrace.)

JINGA (ineebunit, înăbușit): Nu! Nu vreau asta! Ce se întîmplă?

AMELIA (pudică): Nu mă privi așa! Te rog! (El nu răspunde.)

JINGA: Ticălosul!

NEGRIN: Poți să lași furoul. Așa, acum întinde-te aici. (Ea se supune, se întinde pe ceva.)

JINGA: Ah, dezbrătat-o, curvo!

NEGRIN: Nu-ți fie frică.

AMELIA (tremurînd): Nu mi-e...

NEGRIN: O clipă și am venit. (Se depărtează, se apropie.)

JINGA: Nu!

NEGRIN (începînd s-o pipăie): Așa. Cît mai relaxată.

AMELIA: Ah!

NEGRIN: Ce este? Îți fac rău?

(AMELIA: Nu. Puțin...)

NEGRIN (tatonînd): Aici, spre umărul ăsta superb...

JINGA (îa un obiect și-l aruncă în glasvand, imaginea dispare): Nu mai pot! Ah, ce ticăloșie! Mi-a spus că se simte rău! Era aranjată toată chestiunea! De-atunci, de la cinematograful! Și eu, ca un dobitoc... O să mi-o plătească, vai cum o să mi-o plătească! CITITORUL: Domnule, nu e frumos să vă aprindeți așa.

JINGA: Ființa asta pe care am iubit-o! Pentru care aș fi făcut moarte de om!...

CITITORUL: Poate e-o să faceți.

JINGA: Am să-l ucid!

CITITORUL: Pe dinsul? De ce?

JINGA: Bine zici! Pe ea! Pe nemernica!

CITITORUL: Nu trebuie să vă grăbiți. Ea o să moară oricum. Foarte curînd.

JINGA (stupefiat): Cum asta?

CITITORUL: Ce puteți face?

JINGA: Și cine-o omoară?

CITITORUL: Boala, domnule. Cancerul.

JINGA: Dumneata o iei cam repede!

CITITORUL: Regret nespun că trebuie să vă contrazie, dar dumneavoastră ați luat-o repede. Ați și făcut-o dezbrătată și... mă jenez să reproduc.

JINGA: Am văzut clar toată scena dinainte!

CITITORUL: Dar ați ales o interpretare simplistă. Hai s-o mai vedem o dată, din ziua cînd doctorul Negrin descoperă primul sarcom canceros. Nu schimbăm nici o vorbă. (Se deschid ușile la terasă și se repetă întreaga scenă.)

NEGRIN (echivoc): Trebuie neapărat să te mai văd!

AMELIA (clipind ușor cochet): E absolut nevoie?

NEGRIN: Mie îmi dă mai multă liniște. (Tăcere, el o ia pe glumă.) Sint chiar așa de inoportun?

AMELIA: N-am spus asta.

NEGRIN (preocupat): Poate că, într-un fel...

AMELIA: Spune!

NEGRIN: Poate că într-un fel... pot să am un rol esențial.

AMELIA: În existența mea? (Puțin tristă.) Ai și avut...

NEGRIN (încruntat): Îmi îngădui să mă apropii? (Îi contemplă gîtul, atent, profesional, dar simulează galanteria.) Ai un gît nemaipomenit... (Cu voce joasă.) Cînd mă gîndesc că e destinat să fie prada...

JINGA: Nu! Amelia! Nu-i adevărat!

NEGRIN (într-un fel de aparté): Dar nu! Voi lupta! Voi lupta cu toată forța și pasiunea!...

JINGA: Săraca! Și ea credea că...

AMELIA: Îți mulțumesc, dragul meu!...

(Panoul se închide, rămîne translucid.)

JINGA: Nu se poate! Draga de ea! E atît de inocentă! Cum am putut!

(Panoul se reverberează din nou sau se deschide. De data asta se deslușește Negrin în halat alb și un pat de cabinet medical.)

NEGRIN : Vrei să te dezbraci ?
AMELIA (cu gândul dus) : Să mă dezbrac ?
NEGRIN : Te jenezi ?
AMELIA : ...Bineînțeles.
NEGRIN (delicat) : Cum dorești. Deși cred că...
AMELIA : Bine, am să mă dezbrac. De tot ?
(Începe să se dezbrace într-un ungher.) Nu mă privi așa... te rog.
NEGRIN : Poți să-ți lași furoul. Așa, acuma întinde-te aici. (Ea se execută. El cu un surâs profesional, concentrat.) Nu-ți fie frică...
AMELIA : Nu mi-e...
NEGRIN (după ce îi fixează o zonă) : O clipă și am venit. (Se duce și aduce o lupă.) Așa ! Cit mai relaxată !... (Apasă.) Ce este ?
Îți fac rău ?
AMELIA : Nu. Puțin.
NEGRIN (tatonând nu drum ganglionar) : Aici, spre umărul ăsta superb...
JINGA (cu lacrimi în ochi, trage perdeaua) : Săraca ! E sigur că e tumoră ?
CITITORUL : Ați fi preferat să fie adulter ? (Are în ochi o privire drăcească, puțin sinistră.)
JINGA (cu gândul răvășit, cu voce slabă) : Nu știu... Poate... (Gelozia îl reia.) Dar de ce s-a dus acolo ? Singură ?
CITITORUL : Ca să vă menajeze.
JINGA : Dar eu o menajez pe ea ! Eu o apăr pe ea !
CITITORUL (ride încetșor) : Sinteți, pe legea mea, unul din oamenii cei mai noștими, domnule. O menajați ! ? Asta e foarte frumos exprimat. Sinteți un poet, domnule. După toate aparențele, trăiți în nori. Am avut o plăcută dovadă adineauri, cînd ați aranjat toate lucrurile în trei cuvinte. „Un fecior e la Paris. N-o să-mi taie nimeni capul. Eu țin spatele, am umeriți lați“. Dar umeriți, cer respectuos iertare, nu-i țineți dumneavoastră, ci soția. De unde și urmarea...
JINGA : Vrei să spui că Vladimir nu se mai întoarce ? Și că Amelia...
CITITORUL (începînd să rinjească, puțin sardonice) : Cu asta v-ați împăcat. V-am bifat la „Credit“. Dar acum, pentru armonie, îmi trebuie și un post la „Debit“. De acord ? (Se deschide terasa, apare o stradă sordidă.)
JINGA : Ce e asta ?
CITITORUL : Parisul, cu respect.
JINGA : Nu-i adevărat ! Parisul e orașul-lumină. E Sena. Nôtre-Dame, turnul Eiffel...
CITITORUL : Pentru dumneavoastră. Lucrați în clișee. Asta e strada unde stă fiul dumneavoastră.
JINGA : Mi-a spus că stă în...
CITITORUL (cupant) : N-are importanță ce v-a spus. V-a spus că are bursă : n-are. Că o duce bine : n-o duce. Că e fericit : nu e.
JINGA : Am scrisori care arată că...
CITITORUL : Arată că funcționează poșta. E disperat, s-a abrutizat, s-a înrăit.
JINGA : Toată lumea îl respectă.
CITITORUL : E bătut măr în fiecare seară, dragul meu domn.
JINGA : De ce ?

CITITORUL : Nu știu. (O piatră cade pe terasă. Apoi altele. Un geam se sparge. Apare Vladimir hăituit, înconjurat de alți patru-cinci apași)... Se bătea și aici, dar... mă rog... aici... alte condiții !

(Ei încep să-l izbească. Două-trei minute, bătaie în toată regula, după rețeta living-ului, în care Vladimir e bătut la singe.)

JINGA (asistînd turmentat și neputincios) : De ce ? De ce dau ? Unde e poliția ? De ce dau ? Ah ! De ce ? (Îl apucă pe Cititor, îl scutură cu o anume violență.)

CITITORUL (desprinzîndu-se cu o privire îndatoritor-sinistră) : Nu știu. (Își netezește fulgarinul șifonat.)

JINGA (văzîndu-și fiul măcelărit) : Ce se întîmplă ? (Strigă disperat.) Tată, vino acasă ! Vino acasă tată ! Vino în brațele mele ! Ticăloșii ! Asasini ! De ce fac asta ? (Vrea să-treacă prin geam.) Vladimir ! Vlăduțele ! Vino aici ! Puil meu ! Îngerul meu, pe care l-am crescut ! (Văzînd că se pregătește o lovitură mortală, urlă.) — Ah, nu ! (Ia scaunul și vrea să se repeadă, dar perdeaua alunecă repede și închide totul. El se întoarce cu scaunul spre Cititor, dar se reține, se calmează în fața privirii enigmatice a acestuia.) De ce l-au bătut ? Fiindcă e comunist, nu-i așa ?

CITITORUL : Nu, domnule.

JINGA : Ba da !

CITITORUL : Nu, domnule. Nu încercați să virați iar la capitolul „Credit“. Vă înșelați singur.

JINGA : Atunci de ce l-au nenorocit ?

CITITORUL : Fără niciun motiv, domnule. E mai clar.

JINGA : Dă-mi numele lor ! Am să mă adresez prin Ambasadă.

CITITORUL (rîzînd încetșor) : Da, sigur... Prin Ambasadă... Aveți umor, domnule... Ce puteți obține ? Despăgubiri, scuze. Poimiine, băiatul, care caută cearta cu lumina, va fi bătut din nou.

JINGA : Pină cînd ?

CITITORUL : Pină vă regularizați puțin contul. (Rictus.) Sinteți foarte dator, ce să mai vorbim !... Vedeți cite șanse vă dau ?

JINGA (obsedat de bătaie) : Dacă pușlamalele alea erau aici...

CITITORUL : Și aici băiatul dumneavoastră se bătea. Dar aici îl apăra numele dumneavoastră.

JINGA (rugător) : Fă-i să-l lase ! Îl iubesc așa de mult ! Îl iubesc cel mai mult. Fiindcă e departe.

CITITORUL : O clipă. Sir, să iau legătura. (Iese prin antreu. În aceeași secundă Neli năvălește din dormitor speriată și urlă.)

NELI : Tată, Octav...

JINGA : Ce este ?

NELI : S-a jucat cu cuțitul, a vrut să taie ceva și... Vino să-l vezi !

(Jinga iese în fugă după Neli în dormitor, de unde apare imediat Sevasta, pune mîna

pe casă și se strecoară prin antreu afară. Din balcon pătrunde Clara și se așază pe un fotoliu. Pe terasă a apărut, dinspre dormitor, foarte tulburat, Jinga. Își fumează nervos țigara și, la un moment dat, se așază în ușa terasei, cu spatele la salon și rămâne imobil.)

CLARA (fără să-l privească) : M-ai tratat ca pe o prostituată. Nu-i nimic, probabil că asta merit. Nu pot să fac acum dramaleta îndrăgostitei, n-am timp, sint ocupată la Minister. Am trecut razant cu neliniștea dragostei, știu, e incomod, cer scuze. M-am vindut, dar încă n-am primit prețul. Mă gândesc că ar fi mai moral să achiziți. Ca să nu ne dezonorăm, nici unul nici altul, cu sentimente gratuite. E limpede ce spun, nu-i așa? (Fără niciun cuvânt Jinga se întoarce, aruncă o privire absentă asupra ei și merge la locul unde stătea caseta. N-o găsește.) Știu, ai să-mi spui acumă că ești într-o mică jenă financiară, că ai cheltuieli cu familia. Nu-i nimica, aștept. Știu că ești un om de onoare (Se scoală.) Vreau să fiu plătită bine. (Cu o voce în al căreia cinism transpare plînsul.) Ca să nu am cumva un puseu de sentimentalism... (Merge spre el, vrea să-l îmbrățișeze, se reține, iese prin antreu, după ce privește în treacăt pe Luchian. Jinga se întoarce spre terasă. Acolo între timp au apărut, în chip de ședință, mai multe figuri noi, arhitecți, întruchipați, cu mici schimbări, de aceleași persoane care au figurat și pe apașii din Paris. Cosmescu se desprinde dintre ei, îi vine în întâmpinare.)

COSMESCU (micos) : Vă așteptam, iubite maestre.

JINGA (luînd pe Cosmescu aparte, în salon) : Dragul meu Cosmescu, vreau să-ți spun că... îndeplinirea face să traversez momente mai grele... pe plan intim... De aceea, nu-ți imaginezi că de binevenit este sprijinul moral pe care mi-l dați... (Sonerie, Jinga tresare, dar continuă obstinat.) Toate se pot suporta. (Gemă.) Toate ! Atita vreme cât ai încredere în munca ta, în opera în care ți-ai investit anii, priceperea, și care trebuie dusă fără șovăire înainte. (Îl bate afectuos pe umăr.) Îl bate și Cosmescu.)

COSMESCU (ieșind pe terasă cu Jinga) : Tocmai de aceea, iubite maestre, înțelegem să vă sprijinim neprecupețit și am cerut print-un memoriu adresat conducerii prelungirea Magistralei și demolarea a încă 170 de metri, pînă la segmentul 5. Cred că sînteți mulțumit.

JINGA (confuz) : Dar...

COSMESCU : Frontul de lucru se amplifică; probabil și bugetarea. Iar cele citeva case ce se demolează, într-adevăr, nu prezintă mare importanță. (În treacăt.) Poate numai casa Halunga, făcută de maestrul Borcea, imediat după război, la care, dacă nu mă înșel, ați avut și dumneavoastră o contribuție... dar pe care bănuiesc că ați repudiat-o între timp... să reprezinte o oarecare pierdere,

mică în tot cazul față de măreția proiectului...

JINGA (complet zăpăcit, murmură) : E o bijuterie... casa Halunga...

COSMESCU : Să nu exagerăm... În orice caz e un model de gust burghez față de care v-ați delimitat de-atîtea ori, și ultima dată prin conceperea Magistralei. Conțați pe asentimentul nostru al tuturor. (Suride, Jinga privește pe ceilalți care rămîn tăcuți, într-o emoționat în salon și trage perdeaua. După o secundă din dormitor vine Șerban.)

ȘERBAN : Vreau să vă spun și eu o vorbă, aveți timp ?

JINGA (privindu-l lung) : Ce este ?

ȘERBAN : Ce să fie, bine. (Ride.) Adică bucluc. (Privește și el lung, mirat.) Pe dumneavoastră parcă v-a transportat băiatu. Ori nu, v-am lăsat pe loc. Tratament la domiciliu. Ia uite !

JINGA : Spune ce vrei, domnule. Și ce cauți în casă mereu ?

ȘERBAN : Vă incomodez ?

JINGA : Cum te numești ?

ȘERBAN : Șerban Halunga.

JINGA (după o pauză) : Da. Și ce vrei să-mi spui ?

ȘERBAN : Eu nu prea vreau. Neli mi-a spus, zice, vorbește cu finlandezul, adică, pardon, mă rog, cu tata, el are relații, cunoaște și la procuratură.

JINGA : Dar ce-ai făcut ?

ȘERBAN : Nu atît eu, cît pentru ea... Să dea autorizație, adică să facem treaba curat, corect... Că nu e cazul, totuși ea n-are nici 15 ani... știți, există riscuri... Să dea autorizație, e mai bine, mergem la un spital oficial...

JINGA (începînd să înțeleagă) : Nenorociților !

ȘERBAN : Eu i-am spus că o să vă supărați, dar e așa de încăpățînată !... Mai bine o rezolvăm eu, am prieteni pe la spitale.

JINGA : Dumneata ce ești ?

ȘERBAN : Brancardier, nu mai țineți minte ? Vorbesc eu cu cineva... Dar parcă era mai bine să fim legali. Plus că și costă. Lovele de unde ? E o fată de grangur, deh ! Trebuie îngrijită. Așa, surorile, punem cazul că o duc eu, se oftică pe mine, și-i mai fac vreuna...

JINGA (cu iritare crescîndă) : De ce te-ai legat de ea ?

ȘERBAN : Poftim ? Nu eu, ci...

JINGA : Ai avut un plan, nu-i așa ?

ȘERBAN : Ce plan ?

JINGA : Mă cunoșteai bine, nu-i așa ? Știi niște povești de la tata, de la bunicul dumitale...

ȘERBAN : Hă ! Tata s-a dus. Bunicul, nu mai vorbește nimic. Ce povești ? Spunea povești cu animale, nu cu oameni.

JINGA (înrăit, răzbunător) : Am să vă dărim casa, domnule Halunga-junior ! Casa în care eu mi-am pus tinerețea, setea de glorie, bucuria fiecărei cute. Dumneata înțelegeți ?

ȘERBAN (impacient) : Lăsați dom'le casa dracului ! Ce-mi pasă mie de casă ? Eu stau

într-un subsol, în bloc, pe un coleg. Vorbiți cu procurorul, dați-o dracului! Dacă vă moare fata, după aia spuneți că eu sînt de vină. S-au mai văzut chestii cu andrele, cu babe, să fim conștienți! (Sonerie.)

JINGA (ieșindu-și din fire): Dar pînă acuma, zevzecule, ați fost conștienți? Ați fost conștienți, ai? Grijană mă-tii! (Se repede să-l ia de gît. Atunci aude rîsul Cititorului care s-a instalat în pragul salonului, venind din antreu.)

CITITORUL (rîzînd): Așa vrei să achitați nota? Așa o dublați, domnule. (Șerban, profitînd de răgaz, fuge prin antreu.) Parcă nu mai aveți seninătate. Cum vrei să creai? (Rînjește sinistru.)

JINGA (fierbînd): Imbecilul ăsta agramat se introduce în casă, îmi seduce fiica...

CITITORUL: „Un june medicinist curtează — puțin cam devreme — pe fata mea“, așa ziceați: „sînt tineri, fata e frumuseică, e normal“.

JINGA: O lasă bortoasă...!

CITITORUL: Dacă s-au iubit, ce poate să fie mai firesc? Dumneavoastră vrei să puneți normalul unde vă convine. Eu vă rog respectuos să nu trișați.

JINGA (revoltat): Eu?? Sau cretinul ăsta?

CITITORUL: Cretinul a făcut ce era în legea lui. El a fost hotărit. Dumneavoastră nu sînteți hotărit. Eu vă ofer atîtea posibilități și dumneavoastră nu vă fixați. Vreți o infecție frumoasă la Neli, să nu mai poată avea copii niciodată?

JINGA: Nu!

CITITORUL (amabil-sardonice): Atunci luați soluția generoasă a opoziției Cosmescu și dărîmați-vă tinerețea cu buldozerul.

JINGA: Nu!

CITITORUL: Atunci, renunțați la Magistrală!

JINGA: Nu! Nu pot...

CITITORUL: Domnule, sînteți dificil, pe cuvîntul meu! Ce facem cu dumneavoastră?

JINGA: Mă lași în pace. N-am nevoie de dumneata. Ești o idee strînbă, o pseudo-idee!

CITITORUL: Îmi pare foarte rău, domnule! Îmi pare nespus de rău!

(Cu un aer straniu și mîhnit se retrage din salon lăsînd-l pe Jinga neliniștit, temător. Jinga ar vrea să-l rechemare, face un pas, apoi renunță. Momente grele de așteptare trec. La un moment dat ușa dormitorului se deschide și de acolo răzbat vaiere și bocete surde. Cîțiva oameni necunoscuți — aceia care au figurat pe apași — pătrund în salon și încep să pună diverse însemne mortuare, să acopere ogînda și tablourile, să aprindă lumînări. Se instalează o atmosferă sinistă, de priveghi. Jinga geme, cu ochii numai panică și dezolare. Apoi, după un minut de tăcere totală, cei patru scot din dormitor un sicriu închis și pornesc cu el spre terasa care se deschide. Jinga e numai așteptare. În fine trece Sevasta, hociind. Trece și Șerban în negru, cu fața gravă. După un răstimp, trece înlăcrimată, Neli. După altul,

care pare o veșnicie, trece Octav. Îl urmează la un timp Vladimir, schiopătînd. Jinga începe să plîngă, se lasă în genunchi. În spatele lui apare Clara, privind cu o eucerenție cupidă, punîndu-i mîna pe umăr cu semnificația: fii tare!)

JINGA (bîguînd): Iartă-mă! Iartă-mă! Făptură adorată! Eu sînt cel care... Dacă aș fi știut... Dacă aș fi putut să-ți dau sufletul meu!... Te-am rînit de-atîtea ori cu egoismul meu, cu ignoranța mea, cu dezordinea din pornirile mele!... Iartă-mă! Acuma, iartă-mă!... Ah, dacă aș putea răscumpăra totul.

(Atunci iese din dormitor și Amelia, în doliu, și urmează drumul convoiului. Jinga o privește fascinat și așteaptă mai departe. Dar nu mai vîn decît cei patru care strîng obiectele funerare și coroanele. Clara ia și ea tabloul acoperit al lui Luchian și pleacă cu el în brațe, ducîndu-l ca pe un copil. Jinga rămîne singur, se înseninează, începe să rîdă, tonic, optimist. Dar de dincolo îl îngîină rîsul sinistru al Cititorului. Jinga vrea să iasă prin antreu, vede pe Cititor și renunță. De afară, de pe terasă, se întoarce Sevasta, în doliu, foarte tristă și plînsă.)

SEVASTA (cu inflexiuni de bocet din cînd în cînd): De ce nu te-ai făcut ministru? De ce nu te-ai făcut? Ca să mă vezi nenorocită? Of, că numai sufletul meu știe amarul care-l am! A zis că să-i dau 300.000 lei zestre, auzi, dîtai maiorul! Că știe că-i ai depuși la CEC! Și-ai luat și moștenirea lui taică, să mă ții! Ce țiera, că te făcea ministru?! Ori măcar să nu mai fi tras strada aia, să te-njure toți! Că dacă luai banii de la ai de-au vrut să-ți dea pentru scutiri, mă măritam și eu acu cu afurisitu ăla, dacă nu găsiu unul „înaintat“ să mă ia fără gologani! Am să-ți jelesc la ușă, în-telegi, pînă te-oi căpia. Să-mi dai bani să mă mărit. (Hohot.) Că nu mai vreau să stau singurică!... Of!... (Iese prin antreu, pe lîngă Cititor care o apucă de sîn și-i face „toef-toef“! Dinspre terasă vine, solemn și compunător, în negru, Cosmescu.)

COSMESCU (ca la condoleanțe): Îmi pare foarte rău, sînt alături de dumneavoastră. Lucrurile mari se prețuiesc greu. A fost și împrejurarea asta ghinionistă, că tocmai acum l-au reabilitat pe Șoneriu, care, sigur că v-a desființat în Consiliu. Avea și oarecare argumente: băiatul dumneavoastră mare, acela care s-a compromis la Paris. Să ține totuși cont. Măcar ăsta mic să fi fost altfel, dar vorbește niște lucruri la ședințe... Apoi și povestea cu fata... Regret, vă spun, din toată inima... Și tocmai cînd s-a demolat și casa Halunga... Am intervenit, dar era tîrziu. Ce să mai faci? Cel puțin v-au onorat proiectul?

JINGA: Nu.

COSMESCU (penibil): Am impresia că și-a băgat cineva coada de pe la Fîmînte. Aveți pe cineva acolo care vă iubește!?

JINGA : Nu știu...

COSMESCU : Îl bate pe umăr : Nu-i nimica maestre, o să-l refaceti. Evident, în lumina unor principii mai constructive, a noilor directive... Omagii doamnei. Mi s-a părut foarte afectată. E cumva suferindă ?

JINGA : Nu cred...

COSMESCU : Nu vă lăsați ! Curaj ! (De la ușa salonului.) Să știți că pe Octav nu l-am trântit eu. Dar o să treacă sigur la toamnă... bineînțeles, dacă va începe să creadă în meserie... Apropo, am auzit că aveți un volum la editură, mi-a spus Bălănuță... da, e noul director... Zicea că sînt unele probleme... Se aranjează... O să mai pieptănați puțin... mai renunțați la două-trei lucruri. Trebuie să trăiți, nu ? Măcar pînă vă refaceti puțin creditul !... (Iese prin antreu, după ce Cititorul îi oferă pălăria. Intră Șerban și cu Neli dinspre terasă.)

ȘERBAN : Mi-ați spus că mi-ați dărimat casa. Nu-i nimica, îmi faceți alta.

NELI : Sigur tată, am și eu dreptul, la anul sînt majoră... Măcar cit i-ai dat lu'... să nu spun cui, — că i-am găsit acele de cap în pat cînd m-am culcat cu Șerban, m-a întrebat mama, am mințit că-s ale mele. Că știam că ea n-are zile multe și că dacă-i spun...

JINGA : Neli ! Draga mea !

NELI : Măcar banii pe care i-a cheltuit Octav pe droguri puteai să mi-i dai să dăm avans la un apartament. Așa acumă dacă începe controlul averii, aleluia ! Sau măcar cit ai băgat aici peste deviz să înfrumusețezi, dacă-mi dădeai, luam un apartament-tip, nu ne durea capul.

ȘERBAN : Da, nene... Eu zic să ne dai pe bune, s-avem și noi ogeacul nostru... că de lux, vorba aia, în paișpe mi se rupe... Hai, mai gîndește-te !... Să ne facem o bază de lansare...

NELI : (cu un soi de amenințare) : Vreau să muncim cum se cere : la bază. Chiverniseala de-aici miroase a... altceva.

(Ies prin antreu ocolind pe Cititor. În prag se încrucișează cu Clara, care intră într-un fulgarin asemănător cu al Cititorului. Acesta, politicos, îi ajută să-l dea jos. Ea rămîne în furou, traversează nonșalant salonul, intră în dormitor. Din ușă spune.)

CLARA : Vii, mami ? Adu și-un 'Kent !...

(Abia a intrat, de pe terasă apare Amelia, în ținuta de mai înainte. Se așază pe un fotoliu, își descalfă pantofii, apoi ciorapii, își desfăce taionul. Scoate din poșeta imensă un scul de lînă. Croșetează puțin, apoi ia lîna s-o facă ghem.)

AMELIA : Vrei să ții și tu ? Hai că nu mai am mult...

(Excedat, Jinga iese pe terasă. Pe lingă el trec, fără să-i spună nimic, fără să-l observe, Octav și Vladimir. Sînt îmbătrîniți cu

vreo zece ani, au ușoare semne de obezitate și tumefiere. Se așază în fotoliu. Trece un timp.)

OCTAV : Nu făcea rău, papă, dar avea o oarecare pedanterie a liniilor. Chiar modernismul lui suna cam consumat... Sigur, cu bunăcredință, numai că... Rămăsese un meșter, unul dintre cei mai buni. Toată viața a vrut însă să fie artist. Totuși, îl iritau toate ideile îndrăznețe filozofice, credea numai în geometrie. Îmi băteam joc de el, săracul, spuneam că geometria e jizeria fineții, luasem o idee de la Pascal. Nici nu știți cit suferea.

AMELIA (îmbătrînită) : Te iubea și tu-chinuai. Odată ai vrut să te sinucizi cu cuțitul, a făcut un șoc...

OCTAV : Ei mamă și tu, să mă sinucid... ! ? M-am tăiat nițel, vream să văz ce se întimplă. Aveam niște idei tîmpite, citisem pe Berdiaeff... (Vladimir cască, se întinde și pleacă în dormitor să se culce.) Care e ăla care se măi sinucide pentru idei ? Vladimir ! (Acela se întoarce.) Ia și pachetul ăsta de Kent, poate ții cere cumnata... (Vladimir ia țigările și pleacă.)

AMELIA : A venit să plătim abonamentul la radio. I-am dat, dar mi-i dai înapoi.

OCTAV (cu gîndul dus, cu paharul în mînă) : Prea multă metafizică și prea puțină viață... Bătrînul, de bine de rău, trăia. N-a lăsat decît datorii, și o mare eroare arhitectonică, dar trăia... În special la început... Era cumplit de nedrept, dar nu din vina lui... Eu sînt drept, fiindcă sînt consilier. Consilierii sînt drepti, nu greșesc. Mamă !

AMELIA : Ce e ?

OCTAV : Cine a ucis cristalele ?

AMELIA : Iar începi ?

OCTAV : Încep din obișnuință, mamă. Nu mă mai interesează chestia. Lasă-le moarte. De-aia sînt cristale...

JINGA (după ce a privit uluit prin feastră, le strigă de pe terasă) : Dragii mei, iubiții mei, n-aveți voie să mă anulați. De cînd m-am născut, pămîntul a vrut să mă anuleze. I-a îmbolnăvit pe frate-mio Costel, ca să mor eu. Pămîntul e viclean. A trimis tot felul de capcane să mă anuleze : mizeria, dușmanii, abstracțiile deșarte, tîhnele nimicitoare. Și eu n-am știut să mă apăr decît într-un singur fel : construind. Iubind ce făceam, pînă la durere, pînă la demență. Și pe voi v-am făcut ca să mă împotrivesc anulării. Acum voi vreți să săpați în fibra mea ? Sînt așa de torturat ! Așa de regește ! Voi vreți să-mi luați uneltele din mînă, tortura mea ? (Urlă.) Nu, iubiților, nu ! Eu am să refac iarăși proiectul, și am să-l mai prezint o dată, și am să mă bat cu toți, chiar cu rinjetele voastre postume, chiar cu tineretea mea, chiar cu prezentul meu ! Așa să știți !

AMELIA (lui Octav) : Închide maică geamul, parcă bate un vînt, să nu spargă ceva la noapte. (Intră în dormitor.)

JINGA (de afară lui Octav, care nu s-a mișcat) : Octav ! Tata se luptă cu Marele Anonim. Înțelegi ? Tata vrea mereu să spargă

cenzura transcendentă, puil meu ! Tata trebuie să plătească pentru luxul ăsta, pentru foamea asta care e o foame veche, vine din fundul neamului său, și nu e nimeni de vină, dacă s-a născut fără pace pe lumea asta. Octav, ascultă-mă !
OCTAV (ca traversînd un coșmar) : Ah, bah, prostii !...

(Se ridică, vrea să iasă pe terasă, apucă spre dormitor, intră.)

JINGA (vine după el în salon) : Dragii mei ! Dormiți toți ?

(Atunci se aude o sonerie. Jinga se întoarce. În fața lui a apărut Cititorul. Nu mai are niciun pic de bunăvoință în ochii reci.)

CITITORUL : Nu dormim toți.

JINGA (îl fixează) : Mda. Eram sigur.

CITITORUL : Dar nici nu avem atîta timp să vă stăm la dispoziție. Vă rog în trei minute să vă decideți. Altminteri îmi iau libertatea de a decide eu.

JINGA (sfidător) : Ce vorbești, domnule ! ?...

CITITORUL : Să nu fiți arrogant cu mine, e o cheltuială inutilă. Nu am ce face cu patosul dumneavoastră, eu nu v-am vorbit — binevoii a vă reaminti — niciodată cu patos. N-am avut slăbiciunea să vă urăsc, cu atît mai puțin să vă compling. Am venit să vă citesc contorul și să vă rog să plătiți urgent.

JINGA (montîndu-se) : Dumneata ai ris de citeva ori de mine.

CITITORUL : Și dumneavoastră de mine. N-am fost decît ecou.

JINGA : Dumneata ai exagerat peste măsură.

CITITORUL : Dumneavoastră ați ignorat peste măsură. N-am fost decît compensație.

JINGA : Dumneata m-ai provocat.

CITITORUL : Eu ? Glumiți domnule. Dumneavoastră ați provocat pe toată lumea. Din clipa în care ați apărut aici.

JINGA : Dumneata vrei să mă mistifici ? N-am apărut eu aici. Dumneata ai apărut aici. Și dumneata trebuie să ieși afară !

CITITORUL (rîzînd încetîșor, sinistru) : De unde ?

JINGA : Din viața mea ! Dumneata trebuie să ieși afară complet. Ca să pot trăi. Ca să pot munci.

CITITORUL : Ca să puteți trăi și munci trebuie să plătiți nota. Sir.

JINGA : Plătește nota de cînd m-am născut. Mi se reține automat. Dumneata ești un impostor. Să ieși afară !

CITITORUL (dezolat) : Sînteți teribil de prost crescut. Nu-mi rămîne, cu regret, decît să vă tai curentul.

(Se îndreaptă spre un presupus tablou electric. Dar Jinga s-a hotărît. După ce s-a încredințat că nu-l simte nimeni din casă, se repede în spinarea Cititorului, îl înșfacă, și după o scurtă luptă îl strînge de gît. Îl lasă jos, îl privește îngrozit și eliberat, cum păneste un moment crima. Apoi, pe furiș, ia cadavrul în spinare și îl scoate pe terasă. Dar atunci se stinge lumina. Jinga se întoarce speriat și se trîntește imobil într-un fotoliu, luîndu-și capul în mîini. De-afară luna bate în el. Trece minute. Se aude soneria. Jinga își bagă degetele în urechi, astupă auzul. Seneria se repetă, insistent. În fine, resemnă, dar hotărît să-și apere pielea, Jinga se tîrăște în antreu, aprinde lumina și deschide. În prag stau Amelia, Octav și Neli, bronzăți, veseli, și cu bagajele în mînă.)

NELI : Bona sera, papă ! (Îl îmbrățișează.)

OCTAV : Bună !

AMELIA : Ce faci dragă, te-ai culcat ? Am sunat o mulțime. Era vorba să venim mîine cu trenul, dar n-am mai găsit tichet, așa că am prins o ocazie. Domnul a fost atît de drăguț și ne-a adus. (Prezentînd.) Soțul meu, arhitectul Jinga, și domnul... (Domnul din prag nu e altul decît Cititorul, care suride straniu.)

NELI : Am venit nebunește, o dată, la o depășire, am fost la doi pași de moarte, însă dînsul s-a descurcat uluitor...

JINGA (sec) : Sînt foarte încîntat că totul a ieșit bine. Ce vă datorez domnule ?

CITITORUL (misterios) : Multe, domnule Jînga, multe !...

CORTINA